

Név- és helymutató*

Rövidítések

br. = báró	l. = leánya
c. = című	ld.= lásd
CsSzK = Csehszlovák Szövetségi Köztársaság	LK = Lengyel Köztársaság
e. = előtt	m. = megye
erd. = erdélyi	mh. = meghalt
ev. = evangélikus	MK = Magyar Köztársaság
f. = fia	NDK = Német Demokratikus Köztársaság
gr. = gróf	NSZK = Német Szövetségi Köztársaság
i. e. = időszámításunk előtt(i)	pg. = polgár
i. sz. = időszámításunk szerint(i)	pga. = polgárasszony
id. = idősebb	ref. = református
ifj. = ifjabb	sz. = század
kb. =körülbelül	SZU = Szovjetunió
koll. = kollégium	szül. = született
Kv = Kolozsvár	unit. = unitárius
kvi = kolozsvári	v. = vagy

Abrányi (?) – felsőbb tanulmányokat végzett, 1696-ban Belgiumba menő ifjú – 239

Abrudbánya (Abrukbánya) – Abrud, város Fehér m. – 246, 252, 253

Ácháb – Izrael királya az i. e. IX. sz.-ban – 267

Ácz Ferenc – kvi pg. – 200

Ácz Pálné – kvi pga. – 196

Ádám Anna – Ádám János kvi kereskedő l. – 316

Ádám (alias Rasmani) János – tehetős kvi kereskedő.– 115, 119-, 199, 316

Adony – MK – 313

Ágoston Péter – kvi sáfárg. – 175

Ágoston Péterné – kvi pga. – 190

Ajton – Aiton, falu Kolozs m. – 176, 245

Alba Iulia ld. Gyulafehérvár

Albert Dávid. – 319

Albertus Magnus, kb. 1193–1280 – skolasztikus bölcselelő, a domkosok rendjének tagja – 78, 334

Albinus, Bernhardus, 1653–1721 – már 1681-től az odera-frankfurti egyetemen a gyakorlati orvostan professzora; a brandenburgi választófejedelemi udvarban főorvos, és tanácsos; 1702-től Leidenben professzor – 73, 228, 227, 239, 323

* A kötetben előforduló személy- és helyneveket tartalmazza.

- Albis* – Elba – 228
- Alföld* – A Duna–Tisza síksága – 164
- Ali basa* – török hadvezér, 1660-ban elfoglalja Váradot – 184, 185, 317
- Alia Sámuel*, mh. 1638 – Farkas és Bánffy Margit f., erd. főúr, 1635-ben Udvarhelyszék főkapitánya – 171
- Almer András* – kvi pg. – 274
- Almos Györgyné* – kvi pga. – 201, 202
- Alsófüle (Fyle)* – Filea de Jos, falu Kolozs m. – 8, 175
- Alster* – az Elba jobb oldali mellékfolyója – 228
- Altina* – Altona, NSZK – 225
- Alvinczi Gábor*, br., id., 1686–1751 – az erd. főkormánysház levéltárosa és titkára, majd tanácsosa – 297
- Amszterdam* (Amsterdam, Amsterodam, Amstelodam) – hollandiai város – 42, 74, 225, 230, 232, 233, 325, 331
- Andrássy (Andrási) István*, br. – felvidéki főúr; 1703-ban a kurucokhoz csatlakozik, előbb ezereskapitány, majd generális főstrázsamester – 249
- Anglia* – 29
- Antwerpen* – az azonos nevű belga kerület fővárosa – 332
- Apáczai Csere János*, 1625–1659 – Hollandiában doktorátust szerzett puritánus és karteziánus beállítottságú tanár; előbb Gyulafehérvárt, majd Kolozsvárt a ref. koll.-ban tanít; a magyar nyelvű iskolázás és tudományosság kimagasló harcosa, az első magyar nyelven írt enciklopédia (1653) szerzője – 34, 35, 38, 39, 42, 74, 334
- Apafi Mihály, I.*, 1632–1690 – György fejedelmi tanácsos és Petki Borbála f.; 1661–90 között Erdély fejedelme; erélytelen uralkodó – 16, 41, 68, 189
- Apahida* – Apahida, falu Kolozs m. – 278, 330, 338
- Apáti* – ma Olcsvaapáti, MK – 248
- Apolló (Apollón)* – Zeusz és Létó f., a görög mitológia egyik fő istensége – 226, 229, 323, 324
- Apor Péter*, 1676–1752 – literátus erd. főnemes; jóllehet Habsburg-párti, a németeket utánzó életmóddal és új divattal nem tud megbékélni; kora eseményeiről több prózai és verses munkában számol be; művelődéstörténeti szempontból legjelentősebb *Metamorphosis Transylvaniae* c. munkája (1736) – 46, 75
- Aquapendente, Hieronimus Fabricius, ab.*, 1535–1619 – híres anatómus; Aquapendentében született, Páduában tanult Fallopiusnál, ez irányította figyelmét a bonctan felé, s a tanszéken mesterének utódja is lett; mint embriológus és sebész is kiváló – 332
- Aquaviva, Claudio* – a jezsuita rend főnöke (1603) – 307
- Arad* – 250
- Aranka György*, 1737–1817 – költő, nyelvművelő és irodalom-szervező; tanulmányait Marosvásárhelyen és Enyeden végezte; 1796-ban az erd. tábla ülnöke lett; igen számottevő nyelvművelő és irodalom-szervező tevékenységet fejtett ki – 335
- Aranyos* – Arieşul, a Maros jobb oldali mellékfolyója – 131

Aranyosszék (Aranyasszék) – a XIII. sz. második felében az Aranyos mentére telepített kézdi székelyekből alakult – 241, 329

Argenti, Giovanni – az erd. jezsuiták tartományi főnöke; az 1603-as kvi eseményekről jelentésben számol be – 307

Argentoratum ld. *Strasbourg*

Arkhosi Máté ld. *Arkossi Máté*

Arkhosi Máténé – kvi pga. – 191

Arkossi Máté deák – 1647-től kvi nótárius – 191, 311

Árok – a Kv-től északra elterülő Lombi erdő alatt húzódó mély árok neve – 198, 199

Aster ld. *Alster*

Asszonyfalva – Säcel, falu Kolozs m. – 8

Aszúpatak (Assw) – Kv-től ÉNy-ra Papfalva felé – 200

Augner Gábor – kvi pg. – 190

Auner Gábor – kvi pg., Auner Márton édesapja – 56, 215

Auner Márton – kvi pg. – 52, 71, 319

Ausztria – 337

Avanzi (Avantius), Julius Caesar, 1530–1589 – bolognai orvos – 332

Bácsi Istvánné, ifj. – kvi pga. – 193

Bács (Bácsi) – Baci, ma Kv-hbz tartozó falu – 150, 158, 199

Bágyon – Bădeni, falu Kolozs m. – 311

Bajcsi Sámuel – székelykocsárdi ref. pap – 223, 237

Bajor Andor – 304

Bakos András – Linczigh (I.) János apósa – 173

Bakos Borbára – Linczigh (I.) János sógorasszonya – 173

Bakos Gáspár – Linczigh (I.) János sógora – 173

Bakos István – Brandenburgi Katalinhoz küldött császári követ – 159.

Bakos Kata – Linczigh (I.) János felesége – 173, 197

Bakos Mihály – Linczigh (I.) János sógora – 173

Balási Bálint – kvi pg. – 144

Balassi Bálint – kvi pg. – 111

H. Balázs Éva – 338

Balázsfalva – Blaj, Fehér m. – 1,86, 242

Bálint István János – 303, 316, 319, 321, 335, 337

Bálint pap ld. *Radecius Bálint*

Balk Mihályné (öregbik) – kvi pga. – 189

Ballas István – kvi pg. – 116

Balling János, mh. 1645 – Bethlen Gábor alatt fogarasi várkapitány – 148, 313

Ballius, Andreas – feltehetően orvos – 333

Ballura ld. *Balling János*

Balogh Jolán – 302, 303

Bánffy Dienes – Kristóf és Bocskai Judit f.; 1608-ban Kv-t tartotta lakodalmát Báthory Gábor fejedelem húgával, Annával – 138, 139

- Bánffy György*, gr., 1660/?–1708 – Dénes és Bornemisza Kata f., Kolozs vármegye főispánja és Kv főkapitánya; II. Apafi Mihály gyámja, 1693-tól pedig Erdély gubernátora – 241, 271
- Bánya (Nagybánya)* – Baia Mare, Máramaros m. – 136, 148, 251, 253, 254
- Barabás Samu* – 301
- Barca* – falu CsSzK – 175
- Barcsai (Barczay) Ákos*, 1619–1661 – Sándor és Palatics Erzsébet f., 1658–1661 között Erdély fejedelme – 176, 178, 184, 317
- Barcsai Gáspár* – Ákos édestestvére és távollétében helytartója – 16, 184
- Bari Gergely* – kvi pg. – 98, 309
- Barna (?)* – 314
- Bártfa* – Bardejov, CsSzK – 165
- Barth Ferenc* ld. *Szakál Ferenc*
- Bartholinus, Tomas*, 1616–1680 – neves dán orvos; Koppenhágában született, 1648-tól szülővárosában működött mint az anatómia professzora – 331
- Bartoniék Emma* – 303
- Bartos (?)* – kvi pg. – 199
- Basilea* ld. *Bázel*
- Basilus István* – Dávid Ferenc rektorsága idején (1568–1570) ennek legjelentősebb munkatársa – 36
- Basta, Giorgio*, 1550–1612 – császári hadvezér; Rudolf császár 1598-ban Erdélybe küldte, ahol kegyetlenséggel és kapzsisággal képviselte a Habsburgok érdekeit; 1601. aug. 19-én orvul megölette Mihály vajdát – 10, 11, 12, 56, 59, 60, 89, 91, 92, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 102, 107, 109, 111, 112, 113, 116, 119, 120, 122, 123, 124, 297, 305, 307, 310, 312
- Batavia* – Hollandia középkori neve – 324, 325
- Báthory-egyetem* – Báthory István létesítette Kv-t, 1581-ben Vilnában kelt *alapítólevelével* – 39, 303, 307
- Báthory Endre*, somlyói, 1566–1599 – Endre és Majláth Margit f., 1599. márc.–okt. között Erdély fejedelme – 10
- Báthory Gábor*, somlyói, 1589–1613 – István és Bebek Zsuzsanna f., 1608–1613 között Erdély fejedelme – 13, 64, 127, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 146, 147, 182, 312.
- Báthory Gáborné* (Palocsay Horváth Anna) – a fejedelem felesége – 138
- Báthory István*, somlyói, 1533–1586 – István és Telegdi Katalin f., Erdély nagy tehetségű fejedelme (1571–1575), majd Lengyelország királya (1575–1586) – 9, 32, 33, 36, 37
- Báthory Kristóf*, somlyói, 1530–1581 – István és Telegdi Katalin f., öccsének, Istvánnak lengyel királlyá választása után Erdély fejedelme (1576–1581) – 9, 33, 36
- Báthory Zsigmond*, somlyói, 1572–1613 – Kristóf és Bocskai Erzsébet f., 1581–1602 között Erdély fejedelme; többször is lemondott, majd ismét visszatért, ami óriási zavart keltett, és hosszan tartó harcba sodorta az országot – 8, 9, 10, 11, 13, 33, 91, 124, 307, 313

Batta István – 320

Bauhinus, Casparus, 1560–1624 – Baselben született, itt volt a botanika, anatómia és az általános orvostudományok professzora – 331, 332, 334

Bázel (Basilea) – Svájc – 331, 332

Becmann (Becmannus, Bekman), Johann Christoph, 1641–1717 – neves kálvinista teológus; 1676-tól az odera-frankfurti egyetem professzora – 227, 239, 324

Bécs (Becz) – Wien – 17, 29, 66, 75, 113, 173, 174, 239, 241, 246, 258, 274

Becski hadnagy, mh. 1704 – a kuruc hadseregben szolgált, Kv alatt esett el – 290

Bedő István, mh. 1612 – Háromszék főkapitánya; a szebeni országgyűlésen árulás vádjával halálra ítélték és lefejezték – 146

Beel János – a kvi szücsceh mestere – 201

Beguinus, Johannes – francia orvos és kémikus, aki a XVII. sz. elején Párizsban élt – 333

Bek János – kvi pg. – 107, 108, 111, 129

Békás patak – Kv déli határában – 31, 137, 199, 294

Beke Dániel – 1636-tól az unitáriusok püspöke – 169

Beke István – kvi pg. – 199

Beke Mátyás – kvi pg. – 101, 108/ 109, 112

Bekes Gáspár, 1520–1579 – János Zsigmond tanácsosa; fejedelemségre törekedve Báthory Istvánt fegyverrel támadta meg, de 1575-ben csatát vesztett; később Báthory szolgálatába állott – 9

Bekesi István deák – kvi pg. – 110

Bel (Bell) Márton – kvi pg. – 205, 206, 212

Belgium – 223, 224, 233, 238, 239, 322

Belső-Farkas utca – Kv egyik legrégebbi utcája (Platea Luporum) – 25, 27, 36, 38, 44, 45, 83, 112, 153, 200, 220, 241, 256, 281, 289, 314

Belső-Szolnok vármegye – 8

Benda Kálmán – 300, 312

Benedek deák (Fejérvári) – kvi főbíró; 1660-ban Linczigh (III.) János királybíróval együtt ment követségbe Szejdi Ahmed basa táborába – 179, 184

Benedeki (Borosbenedek) – Benic, falu Fehér m. – 146

Benkner (Binkner), Johann, 1580–1653 – brassói szenátor és főbíró – 147, 148

Benkő József, 1740–1814 – neves történetíró és botanikus; több munkája kéziratban maradt ránk – 320

Bercsényi Miklós, gr., 1665–1725 – magyarországi főnemes, II. Rákóczi Ferenc bizalmas tanácsadója, a szövetséget rendek főgenerálisa; elkísérte a fejedelmet Rodostóba, és ott is halt meg – 244, 252

Bereczk György ld. *Vizaknai Bereczk György*

Bereczk Márton – Vizaknai Bereczk György öccse – 239

Bereczk Sámuel – Vizaknai Bereczk György öccse – 237, 328

Berlin (Berlinum) – 74, 225, 228, 238, 324.

Bernard deák – kvi pg. – 211, 216

- Beszterce* – Bistrița, Bistritz, Beszterce-Naszód m. – 7, 26, 51, 73, 140, 165, 178, 186., 203, 233, 241, 242., 244, 248.: - 249, 293, 339
- Bethlen-bástya* – szabók bástyája. Kv-t – 21
- Bethlen Farkas*, betleni, 1639–1679 – Ferenc és Kemény Kata f., fejedelmi tanácsos és kancellár; nagybecsű történeti munkát hagyott hátra, amelyben az 1525–1609 közötti erdélyi eseményeket tárgyalja latin nyelven – 51
- Bethlen Gábor*, iktári, 1580–1629 – Farkas és Lázár Druzianna f., 1613–1629 között Erdély fejedelme; kitűnő diplomata, gazdasági szervező és művelődéspolitikus; részt vett a harmincéves háborúban a protestánsok oldalán – 13, 14, 34, 37, 38, 55, 63, 131, 132, 136, 138, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 158, 159, 160, 303, 304, 312, 313, 314:
- Bethlen Gáborné* ld. *Károlyi Zsuzsanna*
- Bethlen István*, iktári, 1580 után–1648; Bethlen Gábor édesöccse, fejedelmi bátyja távollétében Erdély kormányzója; 1630. szept. 28–dec. 1. között fejedelem – 150, 155, 159, 160, 161, 168, 169, 315
- Bethlen István*, ifj. iktári, mb. 1633 – István és Csáky Krisztina f., Várad főkapitánya – 156, 160, 161
- Bethlen Istvánná* ld. *Csáky Krisztina*
- Bethlen (Betlen) János*, betleni, gr., 1613–1678 – Fehér vármegye főispánja, Udvarhelyszék főkapitánya, 1659-től kancellár, történetíró – 184, 185
- Bethlen Klára*, betleni, gr., 1659–1706: – Gergely és Thoroczkai Mária l., Bánffy György gubernátor felesége – 246
- Bethlen Kollégium* :- Bethlen Gábor fejedelem alapította 1622-ben; Gyulafehérvárnak a törökök által történt elpusztítása után, 1662-ben áthelyezték Nagyenyedre – 38
- Bethlen Mihály*, betleni, gr., 1673–1706 – Miklós és Kun Ilona f., tanulmányait nyugati főiskolákon végezte, útinaplója fennmaradt – 227, 230, 232, 325
- Bethlen Miklós*, betleni, gr., 1642–1716 – János és Váradi Borbála f., tanulmányait német és holland főiskolákon végezte; nagy műveltségű államférfi, 1691-től kancellár; Rabutin generális 1704-ben egy Habsburg-ellenes röpirata miatt elfogatta és Szebenben elzáratta; 1708-tól haláláig Bécsben élt száműzetésben, ekkor írta önéletírását, amely az erd. magyar emlékiratirodalom kimagasló terméke – 49, 75, 223, 242
- Bethlen Sámuel*, gr., 1663–1703 – János és Fekete Klára f., Miklós mostohaöccse, Küküllő vármegye főispánja, majd maroszéki főkapitány; részt vett a kurucok elleni harcokban – 241, 279
- Betlen (Bethlen)* – Beclean, Beszterce–Naszód m. – 186, 248, 283
- Beytsch (Beicz)* ld. *Szeöch Caspar*
- Bezerédi Imre*, 1679–1708 – dunántúli nemes, 1705-ben kuruc ezerekapitány, majd brigadéros; mivel 1708-ban át akart, pártolni a császáriakhoz, Sárospatakon lefejezték – 249

- Bidloo (Bidlo), Godofredus*, 1649–1713 – Hágában és Leidenben az anatómia és sebészet professzora, majd III. Vilmos angol király háziorvosa – 74, 230, 231, 232, 325, 326, 331
- Blaeu-nyomda* – európai híru amszterdami nyomda, amelynek vezetője Misztótfalusi Kis Miklós hollandiai tanulmányai idején ifj. Joan Blaeu (1650–1712) volt – 42
- Blancardus, Stephanus*, orvos, aki a XVII–XVIII. sz. fordulóján Amszterdamban praktizált – 331
- Blandrata György*, 1515–1588 – János Zsigmond fejedelem olasz származású udvari orvosa; Dávid Ferencsel együtt részt vett az antitrinitárius tanok terjesztésében – 32
- Boctelke* (1326 terra Bochteluke) – eltűnt település Kv közelében – 8
- Bocskai György*, mh. 1571 – váradi kapitány, Bihar vármegye főispánja; Bocskai István erd. fejedelem édesapja – 312
- Bocskai István*, 1557–1606 – György és Sulyok Krisztina f., Báthory Zsigmond nagybátyja, előbb Habsburg-párti, majd a Habsburgok elleni felkelés vezetője; 1605–1606 között Erdély fejedelme – 12, 13, 18, 34, 92, 124, 136, 137, 308, 312, **313**
- Bocskai Miklós*, mh. 1621 – Bethlen Gábor fejedelem tanácsosa – 148
- Bodogh utca* – Kv-t a Hídelvén – 199
- Bodolin* ld. *Hodonin*
- Bodoni Mihály* – kvi pg. – 104, 109
- Bodrogkeresztúr* – MK – 247
- Bogártelke* – Băgara, falu Kolozs m. – 186
- Bogáti János* – erd. nemes – 306
- Bogdánffi-bástya* – Kv DNy-i szögletbástyája – 21
- Bogner Imre* ld. *Gellyén Imre*
- Bohemia*, – Csehország – 307
- Boldovay (Boldouai) Márton* – bihari nemes – 182
- Bonchida* – Bonțida, falu Kolozs m. – 241, 242, 279, 280, 281, 283, 329, 338
- Bonczidai (Boncziday, Bonczydai, Bonchidai) Gergely*, ifjú – sáfárg. Kv-t – 98, 100, 107, 110, 116, 117, 120
- Bonczidai Jánosné*, mh. 1627– kvi pga. – 156
- Bonet (?)* – 333
- Bongardus Bálint* – kvi unit. pap és főiskolai tanár (1648–1668) – 193
- Bongardusné* – a kvi unit. pap felesége – 193
- Borbély György* – kvi pg. – 129
- Borbély Imre* – kvi pg. – 114
- Borbély (Borbely) Istvánné* – tordai lakos, Linczigh (III.) János nagynénje – 173
- Borbély Márton* – kvi pg. – 116, 137
- Boreas (Boreasz)* – a görögöknél az északi szél istene – 228, 324
- Bornemisza Anna*, mh. 1683 – I. Apafi Mihály erd. fejedelem felesége; az országos ügyek intézésében is tevékenyen részt vett – 45

- Bornemisza Boldizsár*, mh. 1608 – erd. főnemes, az ország főkapitánya – 137
- Bornemisza (Bornemiza) Gergely* – kvi pg. – 93, 100, 101, 107, 110, 112, 115, 308, 309, 310
- Bornyúmál* – szőlőskert Kv ÉNy-i részén – 31
- Borosjenő* – Ineu, város Bihar m. –169, 317
- Boroskrakkó* – Cricău, falu Fehér m. – 153
- Borosnyai (?)* – Hollandiában tanuló erd. diák – 232
- Boroszló* – Wroclav, LK – 73
- Borsóföldek* – Kv határában – 198
- Borsos Sebestyén*, mh. 1584 – tekintélyes marosvásárhelyi pg., a tanács tagja, több ízben bíró –52, 54.
- Borsos Tamás*, 1566–1634 – Sebestyén és Hosszú Krisztina f., szülővárosának, Marosvásárhelynek tekintélyes kereskedő pg.-a és bírója; mint Bethlen Gábor portai követe jelentős diplomáciai szerepet játszik; e tevékenységét tükröző naplójegyzetei a korszak ismeretének nélkülözhetetlen forrását alkotják – 52, 55, 304
- Botáné (?)* – 195
- Botfalu* – Bod, falu Brassó m. – 145
- Bottyán János*, 1643(?)–1709 – kismemesi származású végvári katona; 1704-ben csatlakozik a II. Rákóczi Ferenc vezette szabadságharchoz; legendás híró kuruc tábornok, akinek nevéhez számtalan győzelem fűződik–247
- Bottyánt János* – kvi ácsmester – 166
- Brád* – Brad, város Hunyad m. – 250
- Brandenburg* – egykori választófejedelemség Berlin központtal – 314, 323
- Brandenburgi Katalin*, 1604–1649 – János Zsigmond brandenburgi választófejedelem I, Bethlen Gábor második felesége és rövid ideig utódja a trónon – 156, 158, 159,314
- Branner (?)* – császári generális, 1717-ben a kvi helyőrség parancsnoka – 256
- Brassai György*– kvi pg., a tanács tagja – 179
- Brassó (Brassovia)* – Braşov, Kronstadt – 7, 11, 12, 13, 26, 50; 92, 140, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 152, 248, 250, 303, 32.9, 330 ...
- Braunius, Johannes*, 1628–1710 – holland filológus és teológus; Groningenben a héber nyelv és a teológia tanára.–223, 240
- Brazza, Hector*, gr. – 1664-ben a kvi német helyőrség parancsnoka – 188
- Bredfő (Bredfeo, Bredfeö)* – Kv északi részén fekvő szőlős; ma *Brétfű* néven ismeretes – 31, 195, 197, 198, 212, 213
- Broserus (Brosserus), Joannes*, Jadensis, mh. 1622 – kvi szász unit. prédikátor – 154, 314
- Brozer Borica* – Péter leánykája – 217
- Brozer György* – Péter fiacskája – 217, 219
- Brozer Kata* – Gálffy Mihály pg. felesége – 221
- Brozer Kata*– Péter leánykája – 217
- Brozer (Broser) Péter* – kvi aranvműves (?) – 52, 71, 166, 218, 220, 221, 319, 320

Brudus (Brutus) Lusitanus – portugál orvos a XVI. sz. első felében – 333

Buchius, Philippus, 1639–1696 – 1676-tól az odera-frankfurti teológia tanára – 239

București, Bukarest – 302, 303, 304, 305, 335

Buda – 7, 8, 28, 179, 217, 244, 317

Budapest – 302, 303, 304, 305, 307, 312, 315, 316, 319, 321, 330, 335, 336, 337, 338

Bungard János – kvi pg. – 296

Buquoi (Bucquoit) de Longueval, Károly Bonaventura, gr., 1571–1621 – tábornok, a harmincéves háború idején a császári hadak egyik vezére – 152

Burmannus, Franciscus, 1628–1679 – karteziánus felfogású teológiai tanár és egyháztörténész; előbb Leidenben, majd Utrechtben működik, – 223, 334

Burmány ld. *Burmannus, Franciscus*

Buzinkai Mihály – főiskolai tanulmányait 1694-ben Utrechtben végző erd. diák – 223, 226, 227, 233, 234, 323

Büdöskuti (?) – kvi pg. – 292

Bzenszky Rudolf – jezsuita történetkutató a XVIII. sz.-ban – 307

Campani János Pál – a Báthory István alapította kvi akadémia jezsuita tanára – 37

Caradin (?) – bécsi lakos – 239

Cartesius ld. *Descartes*

Casseri, Julius, 1561–1621 – páduai anatómus és sebész; a híres Aquapendente tanítványa – 331

Castelli (Castellus), Bartholomeo – orvos – 331

Castro, Petrus, a, mh. 1663 – olasz orvos, a mantuai herceg házi-orvosa – 331

Catharina, brandenburgi fejedelemasszony ld. *Brandenburgi Katalin*

Cementes Kádár Mihály – kvi pg. – 93

Ceres – a római mitológiában a föld áldásainak istennője – 228, 324

Chianádi Ferencné – kvi pga. – 111

Cicero, Marcus Tullius, i. e. 106–43 – római szónok – 60

Cigánypatak – Kv délen húzódó hegyoldaláról két ilyen nevű patak folyik észak felé – 23

Claubergius, Johannes, 1622–1665 – híres német karteziánus; a herborni és a duisburgi főiskolán filozófiát és teológiát adott elő; logikáját (1694) az erd. ref. kollégiumokban is tankönyvként használták – 334

Claudinus, Julius Caesar, mh. 1618 – neves orvos és filozófus, a XVII. sz. elején Bolognában működik – 332

Claudiopolis ld. *Kolozsvár*

Cluj ld. *Kolozsvár*

Clus (castrum) ld. *Klusvár*

Coberer, Mechel – kvi ácsmester – 166

Coccejus (Koch), Johannes, 1603–1669 – német származású, Fra-

nekerben és Leidenben működő teológiai tanár; a teológiai „szabad vizsgálódás” tanának megalapítója; haladó rendszere erős hatással volt a Hollandiában tanuló erd. fiatalokra – 42, 78, 334

Colonia ld. *Köln*

Colosuar, Coloswar ld. *Kolozsvár*

Coloswary Mihály deák (Michael literátus) – 1598–1610 között
Kv jegyzője (nótáriusa) – 310

Comenius (Komensky), Amos Johannes, 1592–1670 – cseh humanista, a neveléstudomány egyik nagy személyisége; 1650–1654 között a Rákócziak sárospataki iskolájában működött; az erd. oktatás fejlődésére is nagy hatással volt – 78, 334

Comenius (!) Belgicus – 334

Conradus István deák – Kv 1622-ben megválasztott jegyzője – 311, 315

Conringius (Conring), Hermann, 1606–1681 – orvos, 1650-től Krisztina svéd királynő háziorsosa – 333

Conte kapitány – 1603-ban a kvi német helyőrség egyik tisztje – 95, 118

Cordus, Valerius, 1515–1544 – orvos; több növénytani munkája ismeretes – 332

Crauzjar Antal – kvi pg. – 156

Crăciun, Ioachim – 305

Crea ld. *Saint-Croix*

Crollius (Croll), Oswaldus, mh. 1609 – az anhalt-berenburgi herceg háziorsosa – 333

Crucius, Jacobus – a XVII. sz.-ban Delftben (Hollandia) működő neves prédikátor – 240-

Cyprianus, Abraham – amszterdami orvos, 1693-tól a franekeri egyetem anatómia- és sebésztanára; 1695-ben Angliába távozik – 74, 233, 234, 236, 326, 328

Czegei Vass György ld. *Wass György*

Czegei Vass László ld. *Wass László*

Czikinger ld. *Sickingen*

Czibalmos János – kvi pg. – 196

Czur (Czwr) Tamás – kvi pg. – 200

Csáka – Ceaca, falu Szilágy m. – 8

Csáky István, keresszegi, 1567(?)–1605 – Báthory Zsigmond udvari embere, majd az erd. hadak főkapitánya; Mihály vajdától elpártol és Bastához csatlakozik; a Habsburgok ellen fellépő Bocskai István támogatója – 11

Csáky István, gr., – László és Kálnoki Kata f., erd. főnemes, aki 1705-ben a kurucokhoz csatlakozik – 254

Csáky Krisztina, mh. 1622 – Bethlen Gábor fejedelem öccsének, Istvánnak első felesége – 153

Csáky László, gr., ifj. – részt vett a kuruc szabadságharcban; Kv bevétele után (1704) a város kapitánya – 242, 243, 249, 251, 286, 289

Csanádi Antal, mh. 1632 – Kv főbírája – 164

Csanádi János, mh. 1622 – kvi pg. – 154

- Csanádi Pál* – kvi scholamester, majd unit. püspök; jónevű orvos – 163, 169
- F. Csanak Dóra* – 300, 336
- Császár Péter* – a Felső-Tisza vidékén 1631–1632-ben felkelt parasztok vezetője; elfogatása után Kassán felnégyelték – 164, 315
- Csatári (?)* – fiatal nemes, aki 1713-ban Kendilónán vesztette életét – 256
- Csege* – MK – 248
- Csehország* – 91
- Cselebi* – tatár vezér – 148
- Csengeri Képiró István* ld. *Nagybányai Csengeri Képiró István*
- Csengeri Mihály* – Belgiumba peregrináló ifjú – 223, 233
- Csepregi Turkovics Mihály*, 1663–1704 – a franekeri egyetemen végzett tanulmányok után 1691-től a kvi ref. koll.-ban a filozófia és a keleti nyelvek tanára, 1695-től az egyházközség lelkipásztora – 223
- Cserei Mihály*, nagyajtai, 1667 v. 1668–1756 – a XVIII. sz. első felének egyik legjelentősebb erd.emlékirója; főműve az 1662–1711 közötti eseményeket tárgyaló *História*; jóllehet buzgó református, erősen a Habsburgok pártján áll – 75, 329, 330, .337, 338, 339
- Csernátfalusi János*– udvarhelyi ref. lelkipásztor és esperes – 223
- Csertőrő* (malom) – a Kv ÉK-i részén elterülő hóstátban – 289, 290
- Csikos (Czikos)-tó* – Kv ÉNy-i részén – 197
- Csiszár István* – kvi pg. – 172
- Dacia* – Erdély neve a humanistáknál – 325
- Dálnoki Lőrinc* – a kvi unit. koll. lektora – 192
- Dálnoki Lőrincné* – a kvi unit. koll. lektorának felesége – 192
- Dálnoki Mihályné* – kvi pga. – 198
- Dampierre (Tompír), Henrik Duval*, gr., 1580–1620 – osztrák hadvezér, a haditanács tagja; a harmincéves háború egyik vezénylő tábornoka, Pozsony ostrománál életét vesztette– 150, 152
- Dani János*–300
- Dánia* – 245, 274
- Daniel István*, vargyasi, 1684–1774 – előkelő székely család leszármazottja; a kurucok oldalán katonai és diplomáciai feladatokat látott el; a szabadságharc után egy ideig Moldvában bujdosott; önéletírása ez idők fontos kútfője – 75
- Daniel Mihály*, mh. 1642 – székely főember, Bethlen Gábor és I. Rákóczi György alatt jelentős közéleti szerepet játszik – 161
- Daróczi Ferenc* – császári követ – 148, 149
- Dávid* – bibliai személy, Izrael királya – 264
- Dávid Ferenc*, 1520(?)–1579 – hírneves erd. hitvitázó és reformátor; az unit. egyház alapítója; a haladás és újítás harcosa;

- több latin és magyar nyelvű, vitairat és teológiai munka szerzője – 32, 33, 36
- Debrecen* – MK – 150, 247, 248, 253, 254, 255, 320
- Debreceni Ember Pál*, 1660–1710 – egyháztörténész; Franekerben tanult, hazatérte után több helyen volt prédikátor; 1706-ban fejezte be *Historia ecclesiae reformatae in Hungaria et Transsylvania c. művét*, amely néhány évtized múlva Utrechtben jelent meg Adolf Lampe neve alatt – 232, 326
- Decei, Aurel* – 302
- Dechi (?)* – 240
- Deidricius, Georgius* – kvi unit. pap a XVII. sz. elején – 119
- Demeteri (Nagydemeteri)* – Dumitra, Mettersdorf, falu Beszterce-Naszód m. – 165, 171
- Dengeleg* – Livada, falu Kolozs m. – 282
- Ders* – Dîrjiu, falu Hargita m. – 145
- Dés (Deés, Desz)* – Dej, Kolozs m. – 149, 150, 172, 186, 277, 278, 282, 283, 313, 315, 329
- Desan Mihály* –, 1706-ban adjutáns – 246
- Descartes (Cartesius), René*, 1596–1650 – francia bölcselemény, a racionalizmus kimagasló képviselője; ő és követői, a karteziánusok kemény harcot vívtak a dogmatikus világnézet hirdetőivel; a karteziánus eszmék a XVII. sz.-ban nagy hatást gyakoroltak az erd. tudományosság képviselőire, elsősorban Apáczai Csere Jánosra – 78, 334
- Déva* – Deva, Hunyad m. – 97, 104, 118, 121, 152, 248, 323
- Dévai János* – a XVII. sz. végén marosvásárhelyi ref. pap – 240
- Dicsőszentmárton* – Tîrnăveni, Maros m. – 169
- Dimjén Pál*, kolozsvári – a kvi unit. koll. rektora – 316
- Dioscorides, Pedanius* – Szicíliaiban született görög orvos, jeles botanikus és farmakológus i. sz. az I. sz.-ban – 332, 334
- Diósi (Diosj) Gáspár* – kvi pg. – 195, 198, 200, 211
- Diósi Mihály* – kvi pg. – 200
- Diószegi (Diozeghi) István* – kvi pg. – 108, 109, 110, 129
- Doboka vármegye* – 158
- Doboli Mihály* – kvi pg. – 192
- Doboli Mihályné* – kvi pga. – 192
- Dóczi András* – magyarországi főúr; 1617-ben Szatmár kapitánya, majd királyi főpohárnok; a Bethlen Gábor ellen irányuló harc egyik vezetője – 148, 150
- Dóczi Anna*, mh. 1625 – Sennyey Pongrác felesége – 156
- Dodonaeus, Rembartus*, 1518–1585– orvostudományi szerző; II. Miksa és II. Rudolf császár háziorvosa – 332
- Domahidi Magas János* – Szatmár vidéki nemes – 248
- Dombai János* – a XVII. sz. végén az unit.-ok óvári iskolájának lektora – 316
- domonkosok* – prédikáló szerzetesek; 1428-ban az Óvárban templomuk és zárdájuk van – 25
- Drág* – Drag, falu Kolozs m. – 158
- Dragul Farkas* – kuruc ezereskapitány – 249

Drelincourt, Charles, ifj., 1633–1697 – egy ideig a Flandriába vezényelt francia hadsereg főorvosa, 1668-tól Leidenben az orvostudományok professzora – 331

Duna – 247

Dunántúl – a Duna középső folyásától Ny-ra fekvő terület, MK – 247, 248, 249, 252, 253, 339

Ebeni (Ebenj) István – erd. főnemes, Gábor és Görög Kata f.; 1661-ben Kemény János fejedelem alvezére, 1666-ban Kv kapitánya – 185

Ecsed – MK – 168, 251, 253, 254

Eger – MK – 244, 247, 248, 254

Egerházi János ld. *Mezőbándi Egerházi Képiró János*

Egyiptom – 328

Elek Márton – kvi pg. – 149

Emberfő–falú–Hunyad m. (?) – 179

Enyed (Nagyenyed) – Aiud, Fehér m. – 42, 65, 139, 232, 328

Enyedi György, 1555–1597 – külföldi tanulmányok után Kv-on tanít és lelkészkedik; 1592-ben az unit.-ok püspökké választják; sokat tett az antitrinitárius tanok egyházi keretbe illesztéséért; a Guismunda és Guisquardus c. széphistória (1574) szerzője – 32, 41, 230, 237, 240

Enyedi István, 1659–1714 – Hollandiában végzi tanulmányait,, 1692-től az enyedi Bethlen-koll. tanára – 73

Enyicke (Enychke) – CsSzK – 174

Eötves András – kvi pg. – 64, 114, 115

Eöttves (Eöttves, Eötves) Barthos – kvi pg. – 94, 97, 151, 309

Eperjes – Prësov, CsSzK – 244, 253, 254

Eperjes tere – a szamosfalvi határszélben fekvő terület – 198

Eppel János – kvi pg. – 312

Erasmus, mh. 1602-ben – kvi unit. plébános – 314

Erdély – Transilvania, Siebenbürgen – 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14; 15, 16, 18, 19, 20, 23, 32, 33, 45, 50, 58, 68, 78, 85, 92, 104, 136, 139, 141, 147, 150, 152, 153, 159, 161, 165, 175, 184, 185, 218, 219, 230, 236, 239, 245, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 258, 275, 297, 299, 302, 303, 304, 305, 307, 313, 315, 318, 321, 330, 333, 337

Érsekújvár – Nové Zámky, CsSzK – 244, 253, 254

Érszentkirály – Eriu Sîncrai, falu Szatmár m. – 254

Esthius, Lubertus, 1569–1606 – az orvostudományok professzora Heidelbergben – 333

Esztergom – MK – 247, 248

Eszterházy (Esterházi) Antal, gr. – dunántúli főnemes, 1704-ben a kurucokhoz csatlakozik, II. Rákóczi Ferenc tábornokká, később altábornaggyá nevezte ki; leginkább a Dunántúlon és a Vág melléken folyó harcokban vett részt; a szatmári békekötés után külföldre ment, Rodostóban hunyt el – 247, 252, 254

Eszterházy Miklós, gr. – Habsburg-párti főúr, az 1625-ben tartott soproni országgyűlés nádorrá választotta – 161

Eugenius herceg ld. *Savoyai Jenő*

Európa – 42
Ezékiás, i. e. VIII. sz. – Júdea királya – 267
Fabritius, Karl – 303
Fallopianus, Gabriel, 1523–1562 – orvos; a bonctan terén számos felfedezés fűződik a nevéhez, legnevezetesebb a Fallopius-féle csatorna; Pisában, majd Páduában volt az anatómia tanára – 325, 332
Farkas Demeter – kvi pg. – 200
Farkas utca ld. *Belső-Farkas utca*
Fátra – 314
Fehérvár (Feieruar, Fejervar) ld. *Gyulafehérvár*
Fehér vármegye – 279
Feierdi Miklós – kvi pg. – 202
Fejér Mihály ld. *Weiss Mihály*
Fejérd – Feiurdeni, falu Kolozs m. – 8
Fekete István – a kvi szücsceh mestere – 201
Fekete-erdő – feltehetően a Déli-Kárpátokban – 144
Feketehalom – Codlea, Zeiden, falu Brassó m. – 145
Feketelak – Lacu, falu Kolozs m. – 8
Félegyházi Tamás – 1570–1571 között a kvi. unit. iskola rektora; 1671 után Debrecenbe távozik, ahol 1586-ban bekövetkezett haláláig lelkészkedik – 36
Felek – Feleac, falu Kolozs m. – 8, 176
Felek ld. *Fülek*
Felfalusi József, 1660–1715 – Bethlen Miklós alumnusa Hollandiában, később marosvásárhelyi ref. lelkész – 239
Felföld (Felvidék) – Szlovákia régi magyar neve – 233
Fellegvár – Kv-t a Kis-Szamos bal partján a Habsburgok által 1716-tól épített erődítmény – 18, 85
Felsőbánya – Baia Sprie, Máramaros m. – 251
Felsőfüle – Filea de Sus, falu Kolozs m. – 8
Felső-Szlézia (Felső-Szilézia) – LK – 156, 159
Felvinczi István – Odera-Frankfurtból peregrináció után 1695-ben hazatért ifjú – 239.
Fenes ld. *Szászfenes*
Fenesi Mihály – kvi pg. – 199
Fenessi Márton – kvi pg. – 129
Ferdinánd, I., 1503–1564 – a Habsburg uralkodóház tagja; 1526 után cseh király; magyar királlyá is megválasztották, de a trónért folyó harcban erős versenytársa támadt Szapolyai Jánosban – 7
Ferdinánd, II., 1587–1637 – a Habsburg-család tagja; 1619-től magyar király és német császár, aki ellen – a protestáns hatalmakkal szövetségben – Bethlen Gábor is több hadjáratot vezetett a harmincéves háború folyamán – 63, 158
Ferdinánd, III., 1608–1657 – a Habsburg-dinasztia tagja; 1627-től megkoronázott magyar király, 1637-től német-római császár – 152, 155, 317
Ferenczi Géza – 319

- Fernelius, Johannes*, 1506–1558 – II. Henrik francia király házi-orvosa – 332
- Filep (Fylep) Márton* – kvi pg. – 199
- Filstich Lőrinc* – kvi pg. – 171
- Filstich Lőrincné* – kvi pga. – 197, 199
- Filstich (Felstech, Filsich, Philstich, Fistich, Flistik, Pylstech, Pilstechy, Pylsteok) Péter*, ifj., mh. 1629 – kvi ötvös; Bethlen Gábor uralkodása idején az aranybeváltó kamara prefektusa – 11, 94, 97, 98, 99, 100, 102, 104, 105, 106, 109, 110, 113, 114, 117, 119, 120, 129, 137, 138, 144, 157, 158, 310
- Fodorháza* – Fodora, falu Kolozs m. – 186
- Foesius, Anutius*, 1523–1596 – francia orvos, Metzben folytatott orvosi gyakorlatot; lefordította és 1595-ben Frankfurtban kiadta Hippokratész műveit – 331
- Fogaras*– Fägäraş, Brassó m. – 140, 148, 150, 152, 159, 165, 248
- Forgách Simon*, gr., 1669–1730 – magyarországi főnemes; előbb a császári hadseregben szolgált, ahol tábornoki rangot ért el; 1704-ben a kurucokhoz csatlakozott, engedetlenségéért Rákóczi elzáratta, s csupán a szabadságharc végén szabadult; követte a fejedelmét Lengyelországba, és ott halt meg – 244, 247, 249, 294
- Forgách Zsigmond*, 1565–1621 – Simon és Pempflinger Orsolya f., magyarországi főnemes, országbíró (1606), majd nádor (1618); ő volt a vezére annak a seregnek, amely 1611-ben fegyverrel akarta megszerezni Erdélyt a Habsburgoknak – 143, 144, 148, 310
- Francofurtum ad Moenum* – Majna-Frankfurt, Frankfurt am Main, NSZK – 74, 77, 331, 332, 333
- Francofurtum ad Viadrum* – Odera melletti Frankfurt, Frankfurt an der Oder, NDK – 36, 72, 73, 224, 225, 227, 239, 322, 323, 324
- Franeker (Franequera, Franequera)* – holland egyetemi város, a XVII–XVIII. sz.-ban sok erd. protestáns ifjú végezte itt tanulmányait – 74, 225, 226, 227, 230, 232, 233, 237, 238, 323, 326, 328
- Frank, Adamus* – Lengyelországból Kv-ra hozott unit. pap – 165
- Frisich (?) Benedek* – kvi pg. – 166
- Futásfalvi (Futásfaluj) Jakab deák* – kvi pg. – 190
- Füle ld. Alsófüle*
- Fülek* – Filekova, CsSzK – 217, 314, 320
- Gábor deákné* – kvi pga. – 190, 195, 200, 201
- Gácsi Hedvig* – 316
- Gál Kelemen* – 303
- Gálfi Pál* – kvi pg. – 241, 243, 286, 292
- Gálffy család*, martonosi és szombatfalvi – 319
- Gálffy Endre* – 319
- Gálffy Erzsébet* – Mihály és Brozer Kata 1. – 221
- Gálffy Erzsébet* – Mihály és Szentkirályi Kata 1. – 222
- Gálffy Gábor* – Mihály és Brozer Kata f. – 221

- Gálffy Judit* – Mihály és Szentkirályi Kata 1. – 222
- Gálffy Krisztina* – Mihály és Brozer Kata 1. – 221
- Gálffy Mária* – Mihály és Szentkirályi Kata 1. (Judit ikertestvére) – 222
- Gálffy Mihály* – kvi pg., a történeti feljegyzések írója – 52, 71, 221, 222, 295, 319, 320
- Gálffy Pál* – kvi pg., Brozer Péter sógora – 220
- Gálffy Pál* – Mihály és Szentkirályi: Kata f. – 222
- Galgóc* – Glogovec, CsSzK – 244
- Gazner György* – kvi pg. – 93, 98, 100, 101, 104, 108, 114, 115, 119, 308, 309, 310
- Gazner Szabó Ambrus* – kvi pg. – 191
- Géczi (Gicz) András* – 1590–1600 között Munkács kapitánya, 1611-ben Báthory Gábor a Portára küldi követségbe, Géczi azonban a maga számára akarja megszerezni a trónt; Báthory Földvárnál [megveri, de Géczi elmenekül; Bethlen Gábor elfogatta, Fogaras várába záratta, ott is halt meg – 145, 146, 148
- Gelényes (Gelyénes)* – azóta eltűnt helység Szatmár és Vetés között – 248
- Gellyén (Gellien, Gellyen, Gillyen, Gyllien) Imre*, mh. 1621 – dúsgazdag kvi. pg., mintegy 14 éven át főbíró – 93, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 107, 108, 109, 110, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 121, 138, 146, 151, 164, 308, 309, 310
- Gencsi Zsigmond* – Szatmár m.-i birtokos, kuruc ezereskapitány – 247
- Gentisch, Ludovicus* – 1702-ben a Kv-t állomásozó Thyrheim-ezred alezredese – 83, 274, 280, 281, 330, 338
- Genua* – 333
- Geochi és Geotz Pál* ld. *Göcs Pál*
- Geréb László* – 307
- Germánia* – 228, 322
- Gezner Györgyné* – kvi pga. – 166
- Ghica, Gheorghe* – Moldva fejedelme 1658–1659 – 317
- Gichi (Gychi) Péter* – kvi pg. – 104
- Gidófalvi Péter* – ref. lelkész Gernyeszegen, majd Sóvárardon – 232, 237, 240, 326
- Gitschner, Adamus* – az unit. hitet elhagyó s a kálvinistákhoz csatlakozó kvi prédikátor – 157
- Giulai Mártonné* – kvi pga. – 192
- Globicz (Globich) Mihály* – kvi ötvösmester – 94, 97, 101, 309
- Glockelsperg (Klikinsperg), Dietrich, 'von, gr.* – a császári hadsereg altábornagya; a Dunántúlon és Erdélyben harcolt a kurucok ellen – 241
- Gombos (?)* – kvi pg. – 293
- Gombos András* – Bethlen Gábor ellen harcoló császári vezér – 149
- Gomora* – bibliai város Palesztinában – 258, 264
- Gorbó patak* – Kv-tól Ny-ra ömlik a Kis-Szamosba – 286
- Gorosló, Goroszló* – Guruslău, falu Szilágy m. – 11, 124
- Gorrhæus (Gorris), Johannes*, 1515–1577 – párizsi orvosprofesszor, aki a görög és a latin nyelvben is kitűnt – 331

- Göcs*, (*Geochi*, *Geotch*, *Geotz*, *Göts*) *Pál* – kvi scholamester és unit. pap; 1603-ban része volt a jezsuiták Kv-ról való kiűzésében – 153, 192, 314
- Gölnitz* (*Golonicz*) *György* – 1603-ban a kvi német helyőrség parancsnoka – 118
- Görgény* (*vára*) – Castrum Gurgen – 249, 306
- Graaf van de G. Henk* – 304
- Graven* (*Grafen*), *Ludwig Ferdinand* – császári ezredes, később tábornok; Erdélyben harcolt a kurucok ellen; részt vett a szatmári béketárgyalásokon (1711) – 251
- Greb András* – Szamosújvár kapitánya, 1621-ben az ő őrizetére volt bízva Péchi Simon – 152
- Gromo*, *Giovanandrea* – olasz zsoldos, János Zsigmond testőrségének ezredese; beszámolót írt Erdély XVI. sz.-i viszonyairól – 18, 302
- Groningen* (*Groninga*) – holland egyetemi város – 226, 237, 238, 323, 328
- Grusz* (*Grwsz*) *Lőrinc* – kvi pg. – 209
- Gucfalva* (*alias Kabalapataka*) – Fîntînele (Iapa), falu Szilágy m. – 8
- Gulichius*, *Johann Dietrich*, 1646–1696 – Göttingenben folytatott ügyvédi gyakorlatot, 1690-től ugyanitt a matematika és a görög nyelv tanára – 223, 334
- Guthi István* – kuruc ezereskapitány; részt vett az erd. harcokban, a holdvilági csata elvesztése után (1704) kivégezték – 242, 284, 330, 338, 339
- Gyalu* (*Gialu*) – Gilău, falu Kolozs m. – 15, 83, 140, 142, 165, 179, 186, 240, 242, 243, 249, 285, 329
- Gyalui Asztalos János* – a XVII. sz. végén és a XVIII. sz. elején Kalotaszeg keresett templomi festője – 45
- Gyalui Farkas* – 335
- Gyárfás* (?), mh. 1622 – kvi unit. prédikátor – 154
- Gyeörgy deák* – kvi pg. – 118
- Gyöngyesi András* – tarcali ref. prédikátor – 155, 239
- Gyöngyössi István* – kvi pg. – 131
- György Vilmos*, brandenburgi választófejedelem (1619–1640) – Brandenburgi Katalinnak, Bethlen Gábor második feleségének bátyja – 314
- Györgyfalva* – Gheorgheni, falu Kolozs m. – 245
- Györgyfalvi* (*Giergfaluj*) *út* – ma is ilyen néven ismert utca Kv DK-i részén – 199
- Györkepataka* – Jurca, falu Kolozs m. – 8
- Gyulafehérvár* – Alba Iulia, Fehér m. – 7, 12, 33, 38, 91, 137, 138, 141, 143, 146, 148, 149, 153, 154, 158, 167, 170, 186, 189, 241, 242, 279, 280, 285, 307, 313, 314, 315, 317, 330, 338
- Gyulai* (*Gywlai*) *János* – kvi pg. – 104
- Gyurkapataka* ld. *Györkepataka*
- Habsburg* – uralkodóház – 9, 10, 12, 13, 15, 17, 18, 35, 39, 44, 57, 320, 336, 337

- Hadad* – Hodod, falu Szatmár m. – 254
- Hagymás* – Hășmaș falu Beszterce- Naszód m. –8
- Hainburg* – Ausztria – 314
- Hajdú György* – kvi pg; – 196, 211, 212
- Halas Márton ld. Szarog Márton*
- Haller Gábor*, mh. 1663 – erd. főnemes; a XVII. sz. derekán fontos diplomáciai szerepet játszott; Barcsay, majd Apafi fejedelem híve; Apafi állítólag azzal vádolta, hogy a fejedelemségre tör, s ezért a török nagyvezér elfogatta és kivégeztette – 185, 315
- Haller István*, mh. 1657 – erd. főnemes, Küküllő vármegye főispánja, majd az ország főkapitánya; az 1638-as dési gyűlés elnöke – 160
- Hamburg (Hamburgum)* – NSZK – 74, 225, 228, 234, 238, 324
- Hangyaros (Handzsáros) János* – előkelő kvi pg., a város, követe a segesvári országgyűlésen (1705) – 246
- Hann, Gergh* – kvi ácsmester – 166
- Harasztosi (Harastosj) Miklós* – kvi pg. – 198, 210
- Harlinga (Harlingen)* – város Németalföldön, Frieslandban – 234
- Haruo, Christianus* – kvi gyógyszerész – 192, 334
- Hasság (Harság)* – Hașag, Haschagen, falu Szeben m. – 250
- Hatházi Gergely* – mezei lovaskapitány a kuruc seregben – 273, 283
- Havasalföld (Havasalföld, Havaselföld, Hauaszelföld, Hauaszelföld)* – Țara Românească – 7, 10, 141, 142, 144, 152, 153, 177, 178, 317
- Havaselve ld. Havasalföld*
- Házsongárd (Hársongár, Hárzongard, Hazongart)* – kv D-i részén emelkedő hegyoldal, ahol a város évszázados temetője is van – 19, 31, 143, 197, 289, 291, 294
- Hector ld. Brazza Hector*
- Heincz, Paul, von* – 1702-ben a dán király követe, udvari és államtanácsos–274
- Heissler, Donatus*, gr., mh. 1696 – császári tábornok; a zernesti csatában (1690) fogságba esett, később kiváltották; a törökökkel harcolva vesztette életét – 220
- Heister, Hannibal*, gr. – császári altábornagy; a kurucok 1706-ban elfogták és Murány várába zárták – 244, 249, 339
- Hejzel János*– kvi pg.–191
- Hejzel Jánosné* – kvi pga. – 191
- Helikon* – hegység a régi Görögországban, Boiotiában; a mítosz szerint a múzsák székhelye – 226, 323
- Helmannus, Andreas*, mh. 1637 – kvi szász unit. pap – 165, 171
- Heltai Gáspár*, id., 1490/1510–1574 – protestáns prédikátor, író, nyomdász és könyvkiadó; szász származása ellenére a XVI. sz. egyik legjelentősebb magyar prózáírója és a magyar-helyesírás első egységesítője; az erd. könyvkiadás nagy úttörője;–32, 36, 40, 303
- Heltai (Helthaj, Helthi, Helthus, Heltus) Gáspár*; ifj., mh. 1618 – id. Heltai Gáspár f., író és nyomdász, kvi centumvir, a város jegyzője – 13, 41, 51, 56, 60, 61,126, 129, 133, 134, 304,310, 311.

Helvetia – Svájc – 236
Helvetia Tigurorum ld. *Zürich*
Hendelj (Hendel) – szőlőhegy Kv határában – 198, 213
Hengzel Asztalos István – kvi pg. – 200
Hennisch, Gottfried Johann – 1702-ben a kvi helyőrség parancsnoka – 273
Herbeville (Herbaville), Ludwig, gr. – tábornagy, 1705–1706-ban a császári hadak főparancsnoka, 1705-ben Zsibónál nagy győzelmet aratott a kurucokon – 245, 246, 330
Herczeg Zsigmond, mh. 1633 – I. Rákóczi György fejedelem fiainak udvarmestere; Kv-t az óvári templomban temették el – 171
Herepei János – 301, 316
Herman János – kvi pg. – 295
Herodes Antipas, i. e. 4–i. sz. 37 – a Róma fennhatósága alá tartozó Galilea és Perea uralkodója – 85, 275
Heurnius (Heurn), Johannes, 1543–1601 – leideni orvosprofesszor – 333
Hevenesi Gábor, 1656–1715 – egyháztörténész, a jezsuiták bécsi kollégiumának rektora; nagy értékű kéziratgyűjteményt hagyott hátra – 305, 307
Hévízi Mihály – 1691-ben Kv-t az óvári unit, iskola lektora – 316
Hidelve – Kv-t a Híd kapu előtt, a Szamos bal partján elterülő hóstát – 17, 30, 128, 157, 162, 199, 220, 283, 285, 287, 288, 289
Híd-kapu – Kv-ról É-i irányban kivezető kapu – 22, 30, 102, 108, 111, 129, 141, 143, 153, 161, 210, 243, 283, 289, 290, 293, 294
Híd-utca – a Híd-kapuhoz vezető belvárosi utca Kv-t – 22, 80, 116, 151, 164, 196, 202, 203, 205, 211, 263, 284
Hidutca-kapu ld. *Híd-kapu*
Hildanus (Hildenius), Wilhelm Fabricius, 1560–1634 – német orvos; több a sebészethez szükséges eszközt állított elő – 332
Hodonin – morvaországi város, CsSzk – 152, 314
Hoffgreff György – Németországból származó nyomdász; a kvi nyomda létesítője (1550); több éven át (1559-ig) Heltaival együtt fejtette ki tevékenységét – 40
Hoffkircher (Hoffkirker) – császári tábornok, Basta bizalmi embere – 120
Hoffmann (Hoffman, Hoffmani) György – Basta mellett működő császári biztos – 97, 101, 112
Hohenzollern – német fejedelmi család – 314
Hója (Hojja, Hoya) – szőlőhegy Kv ÉNy-i részén – 31, 130, 146, 197, 287, 291
Holdvilág–Hoghilag, Halwelagen, falu Szeben m.– 284, 330, 338
Hollandia – 72, 74, 227, 230, 239, 324
Homonnai (Hommonai) Bálint, 1577(7)–1619 – 1608-ban Magyarország nádorispánja – 137, 138
Homonnai György, 1583–1620 – felvidéki főnemes, Bethlen Gábor vetélytársa, a császáriak trónjelöltje – 150
Horvát János – a kvi rác hadak kapitánya – 293
Hóstát (Hotstat) – a középkori Kv külvárosainak összefoglaló neve – 11, 19, 30, 105, 143, 159, 177, 178, 218, 245, 288

- Hosszú (?)* – Linczigh (III.) János második feleségének testvére – 207
- Hosszú familia* – kvi tehetős pg.-i család – 197
- Hosszú (Hossu, Hoszszú) Kata* – Linczigh (III.) János második felesége – 173, 174, 189, 190, 206, 207
- Hosszú Margit* – Linczigh (III.) János második feleségének testvére – 207
- Hosszú (Hossu) Tamás* – tekintélyes kvi pg., Linczigh (III.) János második feleségének apja – 174, 189, 190, 195, 197, 198, 199, 200, 206, 207, 208, 211
- Hosszú Tamásné* – Linczigh (III.) János anyósa – 206
- Hosszúmező* – Valea Luncii, falu Kolozs m. – 8
- Hosszú utca* (Longa) – a középkori Kv egyik negyedének névadó utcája – 25
- Houfnagel, Georgius* – németalföldi rézmetsző a XVII. sz. elején – 18
- Hozzú Péter* – kvi pg. – 101, 102, 103, 110, 111, 112
- Höchstadt* – bajorországi város, NSZK – 339
- Huber (?)* – 1695-ben a jog professzora Franekerben – 237
- Hunyad* ld. *Vajdahunyad*
- Hunyad vármegye* – 242, 317
- Hunyadi Nagy András* – kvi pg. – 116
- Hunyadi Pál*, 1642–1685 – a Bethlen Kollégium tanítója, majd marosvásárhelyi rektor; 1667–1671 között Hollandiában tanul, hazatérte után másodlelkész Enyeden, később vizaknai pap – 239
- Huszár Mátyás* – 1632-ben Marosszék főkirálybírája és főasztalnokmester – 168
- Huszár Péter* – kvi pg. – 165
- Huszár Péter*, ifj. – kvi pg. – 191
- Huszár Péterné* – kvi pga. – 191
- Huszt* – város Kárpát-Ukrajnában, SZU – 148, 241
- Huszt (Huszthi) István* – 1682–1686 között Debrecenben, majd Kv-t diákoskodik, később (1694) külföldön tanul; Debrecenben tanár és városi főorvos – 226, 227, 238, 323
- Huterus (?)*, mh. 1694 – jogprofesszor Franekerben – 235, 327
- Iffiu* – kvi család – 197
- Ilies, Aurora* – 305
- Imre deák* – kvi pg. – 129
- Imrefi (Imreffi) János*, mh. 1611 – Báthory Gábor fejedelem rossz emlékű tanácsadója – 141, 143
- India* – 231, 325, 329
- Ispotály* – kórház Kv K-i külvárosában, a Tizenháromváros régebbi neve – 290
- István, V.* – 1257–1270 között atyja mellett „ifjú király”, majd 1272-ig Magyarország királya – 20
- Istvánffy (Istuanffius) Miklós*, 1538–1615 – humanista történetíró; a páduai egyetemen tanult, hazatérte után Oláh Miklós érsek titkára, majd 1581–1608 között nádori helytartó; legfontosabb

- munkája: *Historiarum de rebus Ungaricis libri XXXIV*, amelyben Magyarország történetét tárgyalja 1490-től 1606-ig – 92, 297, 308
- Izrael* – a zsidók országa Palesztinában – 85, 275
- Jakab Elek* – 301, 302, 303, 310, 311, 312, 313, 315, 316, 319, 320, 336
- Jakó Zsigmond* – 300, 302, 303
- Jankovich Miklós*, 1773–1846 – régiségbúvár és műgyűjtő; az udvari kamaránál volt titkár, de hamarosan visszavonult s gyűjteni kezdte a régi okleveleket, képeket és ékszereket; több ezer kötetre menő könyvgyűjteménye Budapesten az Országos Széchényi Könyvtárban található – 320
- János deák* – kvi pg. – 94
- János pap* – kvi szász prédikátor–119
- János Zsigmond*, 1540–1571 – Szapolyai János és Izabella f., Erdély fejedelme – 7, 9, 18, 25, 32
- Járai (Járaj, Járay) János* – a kvi unit. eklézsia magyar prédikátora 1654-ben – 163, 192
- Járai Jánosné* – a magyar prédikátor felesége – 192
- Járai Sámuel* – a kvi unit. egyház papja – 163
- Jenei (?)* – Franekerben tanuló ifjú – 233
- Jenő* ld. *Borosjenő*
- Jentis, Ludovicus* ld. *Gentisch, Ludovicus*
- Jeruzsálem* – az ókori Júdea királyság fővárosa – 268
- Jézus-társaság* – a XVI. sz.-ban létesített jezsuita szerzetesrend hivatalos neve – 12, 33, 37, 57, 58, 59, 92, 100, 107, 306, 308, 314
- jezsuiták* ld. *Jézus-társaság*
- Jónás* – próféta i. e. az I. sz.-ban – 266
- Josef* – Basta generális mellett működő cseh fizetőmester (1606) – 95
- Jósika ház* – a kvi Nagypiac DNy-i sarkán álló ún. lábasház – 138
- József, I.*, 1678–1711 – Habsburg-házból származó uralkodó; 1705-től német-római császár és magyar király – 18
- Jungken (Junken), Johann Helfrich*, 1648–1726 – német orvos és orvostudományi szerző – 331, 334
- Junk András* – kvi pg. – 199
- Kabalapataka* ld. *Gucfalva*
- Kabos (?)* – kvi pg. – 288, 292
- Kádár Borbára* – Auner Márton kvi pg. felesége – 215
- Kádár Gergely* – kvi pg. – 208, 209
- Kádár Máté* – kvi pg. – 184
- Kajántó* – Chinteni, falu Kolozs m. – 31, 243, 287
- Kajántó völgye* – Kv-tól É-ra a Kajántó pataka mentén – 200
- Kalmár János* – kvi pg. – 200
- Kálló* – MK – 253, 254, 255
- Kaltenplatt Lőrinc* – a Thyrheim-ezred főstrázsamestere, 1704-ben egy ideig Kv parancsnoka; Görgény ostrománál (1708) életét vesztette – 281, 284, 286, 288, 338

- Kalyán* – Căinel, falu Hunyad m. – 250
- Kamuthi Balázs*, mh. 1628 – fejedelmi tanácsos, Doboka vármegye főispánja – 158
- Kamuthi Farkas*, mh. 1626 – fejedelmi tanácsos, a székelyek főkapitánya, lugosi és karánsebesi bán – 146
- Kamuti (?)* – a főnemes Kendi István szolgáló embere – 313
- Kandert Márton* ld. *Szigyártó Kandert Márton*
- Kanizsa* – MK – 131
- Kannagyártó (Kannagiarto) Márton* – kvi pg. – 190
- Kannagyártó Mártonné* – kvi pga. – 190
- Kapernaum* – ókori város Palesztinában – 336
- Kapusi (Kapusj) Antal* – kvi pg. – 196
- Karakó (Krakkó)* ld. *Boroskrakkó*
- Karácsonfalvi Balázs* – kvi pg. – 220
- Karlóca (Karlovac)* – Jugoszláv SZSZK – 337
- Károli (Radics) Gáspár*, kb. 1529–1591 — gönci ref. prédikátor, a biblia teljes szövegének magyarra fordítója és kiadója (Vizsoly, 1590) – 70
- Károly* ld. – *Nagykároly*
- Károly Lipót*, 1643–1690 – lotharingiai herceg; osztrák szolgálatban sikerrel vett részt a törökök ellen vívott harcokban; jelentős része volt Buda felszabadításában (1686); a következő év őszén bevonult Erdélybe, s okt. 27-én Balászfalván megkötötte azt a szerződést, amelynek alapján Erdély a Habsburgok uralma alá került – 17, 219
- Károly Róbert* – az Anjou-dinasztia tagja; 1308–1342 között Magyarország királya – 20
- Károlyi Krisztina* – Rhédey Ferenc özvegye, Bethlen Gábor öcsésének, Istvánnak második felesége (1623) – 155
- Károlyi Sándor, gr.*, 1669–1743 – kuruc generális; eleinte a kurucok ellen harcolt, de hamarosan csatlakozott a szabadságharc-hoz; főszerepe volt a szatmári béke megkötésében; II. Rákóczi Ferencsel folytatott levelezése, naplója és önéletírása e kor fontos történeti forrásanyaga – 246, 247, 248, 250, 251, 252, 253, 254, 255
- Károlyi Zsuzsanna*, mh. 1622 – Bethlen Gábor fejedelem első felesége – 154
- Karva* – CsSzK – 248
- Kassa (Carsa, Carsza, Karzsa)* – Košice, CsSzK – 136, 138, 150, 164, 174, 175, 244, 247, 251, 253, 310, 314, 315, 317
- Kassai István deák* – kvi pg. – 146, 147, 148, 157
- Kaszás Pál* – kuruc ezereskapitány – 242, 339
- Kátai (Káthay) Mihály*, mh. 1607 – Boeszkai István titkára, akit ellenfelei a fejedelem megmérgezésével gyanúsítottak és a törvényes eljárás mellőzésével lekaszáboltak – 136, 312
- Kaundert (Caundert, Kanndert) István* – 1632-ben kvi jegyző – 163
- Kaundert (Caundert) Margit*, ld. *Segesvári Szabó Lőrincné*
- Keczelei (?)* – a Magyar utcában lakó kvi pg. – 285
- Kecskeméthy István* – szatmári lakos – 239

- Kékedi Zsigmond*, mh. 1638 – György és Andrásy Kata f., Bethlen Gábor idejében főasztalnokmester; 1632-ben Belső-Szolnok vármegye főispánja – 161
- Kékes–Chiochiş*, falu Kolozs m. – 241
- Kékési (Kekesi) Benedek* – kvi pg., Linczigh (III.) János sógora – 196
- Kékési Benedekné* – kvi pga., Linczigh (III.) János húga – 196
- Kelemen Lajos* – 301, 303, 330
- Kemény Boldizsár*, .mh. 1630 – Fogaras várának kapitánya – 150
- Kemény Ferenc* – Kemény János fejedelem kisebbik f. – 185
- Kemény (Kemenj) János*, 1607–1662 – Boldizsár és Tornyai Zsófia f.; már I. Rákóczi György mellett kitűnt mint hadvezér, II. Rákóczi Györgyöt pedig elkísérte lengyelországi hadjáratába (1657); tatár fogságba kerül, ahonnan váltságdíj ellenében két év múlva szabadul, 1661 jan.-jában fejedelemmé választják, de Apafi, ellenében a nagyszőlősi csatában elesik; önéletírása számottevő történeti forrás – 16, 49, 185, 188
- Kemény József*, győrmonostori, gr., 1795–1855 – történekutató és régiséggyűjtő; rendkívül gazdag könyv- és kéziratgyűjteményével 1842-ben megalapította az Erdélyi Nemzeti Múzeumot – 301, 305, 307, 316, 318, 320
- Kemény Katalin* – 303
- Kendi István* mh. 1628 körül – Sándor és Pathócsy Kata f., fejedelmi tanácsos és kancellár, 1610-ben egyik szervezője a Báthory Gábor, ellen irányuló széki összeesküvésnek – 140, 142, 313
- Kendi István*, mh. 1610 – 141
- Kendi (Kendj) János*, mh. 1672 – ítélmester – 193
- Kendi Sándor*, mh. 1594 – Mihály és Szilvási Zsófia f., erd. kancellár (1565), Báthory István fejedelem bizalmi embere, a kiskorú Báthory Zsigmond egyik gyámja; ez utóbbi törökellenes politikájával hevesen szembeszállt, amiért a fejedelem Kv-t több főnemessel együtt kivégeztette –9
- Kendilóna* – Luna de Jos, falu Kolozs m. – 140, 255, 279
- Kénosi Tózsér János*, 1708–1772 – egyháztörténetíró, előbb bányoni, majd torockószentgyörgyi unit. pap – 311, 312
- Kenyérmező* – Cîmpul Pîinii, Hunyad m. – 121
- Keoncz György* – Linczigh (III.) János anyai nagyatyja – 173
- Keoncz Kata* – György 1., Linczigh (III.) János édesanyja – 173
- Keouendi (Keouendj) Mátyás* – a kolozsmonostori hiteleshely levéltárosa – 101, 102
- Keömiues Ambrus* – kvi pg. – 109
- Keömiues Benedek* – kvi pg. – 109
- Kerekes Pál* – kvi pg. – 101, 102, 107, 110
- Kerekes Péter* – a szombatos szekta híve – 171
- Kerekes Peterné* – kvi pg. – 196
- Kerekes Szőcs István* – kvi pga. – 285
- Keresd* – Criş, falu Maros m. – 241
- Keresztesmező* – táborhely Torda közelében, ahol Basta Mihály vajdát orvul megölette – 11, 131, 146, 169
- Kereszturi (Kerezturnj) Mihály* – kvi pg. – 198

- Kernyes (Kernies)* – Cîrnești, falu Hunyad m. – 178
- Kétvízköz* – Kv-t az északi városfalon kívül, a Kis-Szamos és a Malomárok között hosszan elhúzódó terület – 22, 30, 243, 292
- Király utca* – latin formában már a XV. sz.-ban előforduló kvi utcanév – 139
- Kirssner (?) István* – előkelő kvi pg. – 131
- Kis-kapu* – a takácsok bástyáján a kétvízközi hóstátba kivezető kapu – 22
- Kismező* – Kv-t a Kőmál ÉK-i lejtőjén – 288, 289
- Kispiac* – Kv-t az Óvárban levő piac – 147, 294
- Kis Politoris István* ld. *Politoris István*
- Kiss András* – 300
- Kis-Szamos* – a Hideg- és Meleg-Szamos egyesüléséből keletkező folyó ld. *Szamos*
- Kisvárda* – MK – 251
- Klusvár* (castrum Glus) – Kv korai oklevelekben előforduló neve – 19
- Kocsárd* – Lunca Mureșului, falu Maros m. – 249
- Kóczyány László* – 304
- Kodály Zoltán* – 80
- Kolosi (?)* – 1694-ben Leidenben tanuló magyar diák – 227, 232, 324
- Kolosvári János deák*, mh. 1610 – tordai kamaraispán – 140
- Kolosvári Pál*, mh. 1720 – tanulmányait Hollandiában végző, majd a kvi ref. koll.-ban működő tanár – 223, 233, 296, 298
- Kolozs* – Cojocna, hajdan mezőváros, ma község, Kolozs m. – 8
- Kolozs vármegye* – 148, 165
- Kolozsmonostor* – Cluj-Mănăstur, hajdan erődített bencés kolostor s a mellette elterülő falu Kv Ny-i szomszédságában – 21, 33, 36, 150, 156, 158, 168, 186
- Kolozsvár* (*Coloswar, Colosuar, Kolosuar, Kolosvar, Claudiopolis*, – Cluj, Klausenburg – 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 26, 32, 33, 34, 38, 41, 43, 51, 52, 55, 56, 57, 60, 61, 62, 64, 75, 76, 78, 85, 89, 91, 92, 93, 104, 116, 123, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 157, 158, 161, 164, 165, 167, 168, 1G9, 170, 171, 172, 173, 178, 180, 182, 185, 203, 204, 217, 218, 219, 220, 241, 242, 244, 245, 248, 249, 250, 251, 255, 257, 258, 262, 273, 274, 277, 278, 280, 281, 282, 284, 290, 294, 295, 296, 297, 299, 302, 303, 304, 305, 306, 308, 310, 312, 313, 314, 316, 320, 321, 329, 330, 335, 336, 338, 339
- Komáromi István* – debreceni előkelő pg. (1710) – 255
- Konstantinápoly* – 55, 253
- Kont* – szőlőhegy a Kv-tól Ny-ra fekvő Szászfenesen – 198
- Kornis Boldizsár*, mh. 1610 – Rákóczi Zsigmond fejedelem tanácsosa, a székely hadak főkapitánya; részt vett a Báthory Gábor ellen irányuló széki összeesküvésben, kivégezték Kv-t– 140, 141
- Kornis György*, mh. 1610 – erd. főúr; részt vett a Báthory Gábor ellen irányuló széki összeesküvésben, amiért életével fizetett –140

Kornis István mh. 1741 – Habsburg-párti főúr; Küküllő és Alsó-Fehér vármegye főispánja, majd titkos tanácsos, főkamárás és erd. tartomány biztos – 297

Kóród – Corod, falu Szatmár m. – 185

Kosztá (?), gr., mh. 1703 – a császári hadsereg alezredese; elesett a brádi csatában – 242

Kovács Gáspár – kvi pg. – 199

Kovács János – kvi pg. – 198

Kováts Mihály – kvi ácsmester – 166

Kowach János – kvi pg. – 124

Kozma András – kvi. pg. – 189, 196, 203, 212

Kozma Andrásné – kvi pga. – 190

Kozma István – kvi pg. – 144

Kőfaragó Benedek – neves kvi kőfaragó; jeles alkotása a belvárosi ref. templom szószékének alsó része (1646) – 44

Kőhalom – Rupea, Reps, Brassó m. – 51, 145

Kőkert – Kv-t a belső és a külső városfal között húzódó terület – 23, 288

Kökényesdi (?) – szatmári pg. – 240

Köllő Károly – 300

Köln (Colonia Agrippina) – NSZK – 332

Kőmál (Keömal) – a Kis-Szamos és a Nadas vízvázlatójának délre tekintő oldala – 18, 31, 127, 143, 162, 197, 202, 274, 288, 289, 291, 295

Kőmál-tető ld. *Kőmál*

Köpeczi Béla – 321, 337

Körmöc(bánya) – Kremnica, CsSzK – 152

Körös ld. *Sebes-Körös*

Kötelend – Gădălin, falu Kolozs m. – 279

Kővár – Chioar, Máramaros m. – 140, 148, 278, 279, 282, 283, 338

Kövári Aladár – 333

Köváry László – 317

Kövespad (*Keöues Pad*, *Keouesz Pad*) – ma is hasonló néven ismert terület Kv DK-i részén – 199, 200, 285, 293, 294, 339

Közép-kapu – Kv-ról K-re kivezető kapu – 22, 102, 111, 137, 141, 143, 244, 274, 290

Közép utca (*Media*) – a Nagypiacról a Közép-kapuhoz vezető utca – 24, 25, 80, 153, 164, 206, 220, 263, 278 297

Krajczár kvi család – 314

Krajczár (Kraiczár) Kata (Anna) – Auner Márton édesanyja – 215

Krajczár Ferencné – kvi pga. – 191

Krakkó – LK – 307

Kraszna – Crasna – 253

Krasznahorka – Krásna Hôrka, CsSzK – 249

Kraus, Georg, 1607–1679 – Segesvár jegyzője, emlékiró; Szebenben és Kv-t jár iskolába, 1627-től külföldön (Bécs, Pádua, Róma) folytatja tanulmányait; 1631-ben visszatér Erdélybe, s egy ideig Szebenben kereskedéssel foglalkozik; 1646-ban Se-

- gesváron telepszik meg, és mint a város jegyzője itt él haláláig; főmunkája, a Siebenbürgische Chronik (1608–1665), igen értékes forrásanyagot őrzött meg – 314
- Krauseneg* (*Creuzenek, Crauszenek, Crauzanek, Krauzeneg, Krauzenek*) *Pál* – császári biztos, kamarai tanácsos, aki Basta mellett tevékenykedett (1603) – 59, 104, 105, 106, 107, 108, 110, 113, 114, 115, 117, 121, 122, 123
- Krelz, Joannes* – lengyel úr, aki 1633-ban elkísérte Kv-ra Frank Adamus új unit. papot Lengyelországból – 165
- Kristóf* – kvi lakos (1704) – 287
- Kun Zsigmond* – 1718-ban unit. iskolákat visszavevő bizottság tagja – 298
- Külső-Közép utca* – a Közép utca városfalon kívüli része – 289
- Külső-Magyar utca* – a Nagypiacról K felé vezető kvi utca városfalon kívül eső része – 30, 220, 285, 286
- Külső-Monostor utca* – a Kolozsmonostor felé vezető kvi utca városfalon kívüli része – 289
- Küsmező* ld. *Kismező*
- Lachesis* (*Lakheszisz*) – a három párka egyike – 235, 327
- Ladányi* (*Ladáni*) *Gergely*, mh. 1614 – hajdúhadnagy, Báthory Gábor fejedelem egyik gyilkosa – 147, 148
- Ladner György* – kvi pg. – 197
- Ladner Györgyné* – kvi pga. – 207
- Lak* ld. *Feketelak*
- Lakatos György* – kvi pg. – 199
- Lank* (*Hozzú*) *Péter* – kvi pg. – 112, 309
- Lassota, Erich* – 1614-ben császári követ, mustramester – 148, 149
- László* – kvi szolgalegény – 284
- Latane, Petrus*, a franekeri egyetem orvosprofesszora, aki előtt Vizaknai Bereczk György az orvosdoktori cím elnyeréséért 1695-ben vizsgát tett – 238
- Laurentius* (*du Laurens*), *Andreas*, mh. 1609 – francia orvos; IV. Henrik francia király háziórvosa – 332
- Lázár György*, gyalakuti, mh. 1660 – II. Rákóczi György idejében ítélmester, rövid ideig Barcsai Ákos fejedelem helytartója – 184
- Léczfalvi Sámuel* – Vizaknai naplófüzetecskéjének készítője – 321
- Leiden* (*Leyden, Lejda*) – Lugdunum Batavorum, holland egyetemi város – 74, 225, 227, 230, 232, 235, 322, 324, 325, 327, 331, 332, 333
- Lengyelország* – 14, 15, 33, 44, 138, 150, 152, 163, 165, 173, 241, 317
- Leopold* (*Leopoldov*) – Lipótvár, CsSzK – 244, 248
- Leopoldus császár* ld. *Lipót császár*
- Le Roy, Henri* ld. *Regius Henricus*
- Léva* – Lévice, CsSzK – 281, 338

- Libavius, Andreas*, mh. 1610 – német orvos, fizikus és vegyész; történelemmel és költészettel is foglalkozott – 333
- Linczeg Ferenc* ld. *Linczigh Ferenc deák*
- Linczeg Jánosné* – feltehetően Linczigh (III.) János felesége – 318
- Linczigh Anna*, 1644. nov. 24.– dec. 2 – (III.) János és Hosszú Kata 1. – 190
- Linczigh Balázs* – Dániel kvi pg. f. – 206, 212
- Linczigh Banczi (Jancsi)* ld. *Linczigh (V.) János deák*
- Linczigh Borbára*, 1633–1646 – (III.) János és Tolnai Borbára 1. – 189, 191
- Linczigh (Linczegh) Dániel* – kvi pg. – 196, 205, 206, 212
- Linczigh Ferenc deák*, 1622–? – (III.) János és Hosszú Kata f. – 193, 194, 201, 318
- Linczigh Gábris (Gábor)*, 1659–1661 – (III.) János és Hosszú Kata f. – 192
- Linczigh Gáspár (Gazsi, Gazj)*, 1650–1661 – (III.) János és Hosszú Kata f. – 191, 192
- Linczigh (Borbély) (I.) János* – kvi pg. – 173
- Linczigh (Borbély) (I.) Jánosné* ld. *Bakos Kata*
- Linczigh (II.) János* – (I.) János és Bakos Kata f., kvi pg. – 173
- Linczigh (III.) János*, ld., 1606–1679 – (II.) János és Keoncz Kata f., szücsmester, Kv híres főbírája, emlékiró – 14, 23, 31, 47, 53, 65, 66, 67, 71, 76, 81, 173, 189, 193, 207, 210, 304, 316, 317
- Linczigh (IV.) János*, 1647–1648 – (III.) János és Hosszú Kata.f. – 173
- Linczigh (V.) János deák*, ifj., 1654–? – (III.) János és Hosszú Kata f., felszabadult szücslegény, de a városi iskola elvégzése után Kendi János ítélmester udvarába kerül és ott nevelkedik; 1693-ban városi ülnök – 191, 193, 194, 210, 317, 318
- Linczigh (I.) Kata*, 1636–1645 – (III.) János és Tolnai Borbára 1. – 190
- Linczigh (II.) Kata*, 1649–1650 – (III.) János és Hosszú Kata 1. – 189, 191
- Linczigh (III.) Kata*, 1657. febr. 9. – aug. 9. – (III.) János és Hosszú Kata 1. – 192
- Linczigh Rebeka*, 1652–1661 – (III.) János és Hosszú Kata 1. – 191, 192
- Linczigh Sára*, 1645–1661 – (III.) János és Hosszú Kata 1. – 190, 193
- Linden, Johannes Antonides van den*, 1609–1665 – holland orvos; 1639-től Franekerben, 1651-től pedig Leidenben orvosprofesszor – 331
- Linz (Lintz)* – Felső-Ausztria – 66, 173
- Lipce* – Leipzig, NDK – 226, 227, 235, 238, 323, 327
- Lipót, I.*, 1640–1705 – magyar király és német császár (1657–1705), a Habsburg-abszolútizmus kiépítője; uralkodása idején kebelezték be az erd. fejedelemséget a Habsburg-birodalomba – 296, 298

Lippa – Lipova, Arad m. – 7, 94, 147, 148, 149
Lipsia ld. *Lipcse*
Lomb – eltűnt Középkori település Kv közelében – 19
Lombi erdő – Kv-tól É-ra – 199
Lóna ld. *Kendilóna*
Lóna ld. *Szászlóna*
London (Londinum) – 227, 332
Longa ld. *Hosszú utca*
Lorántffy Zsuzsanna, 1600–1660 – Mihály és Zeleméri Kamarás Borbála 1., I. Rákóczi György fejedelem felesége – 170
Lotharingiai herceg ld. *Károly Lipót*
Lőcse – Levoča, CsSzK – 254
Luchi (Luchy) Péter – kvi pg., szenterzsébeti ispotálymester – 102, 103, 110, 111, 309
Lugdunum Batavorum ld. *Leiden*
Lukinich Imre – 319
Lutsch, Chrestel – kvi ácsmester – 166
Lutsch Mihályné Szabó Sophia (Jozefa) – kvi lakos – 219, 320

Macskási (Machkasj) ösvény – Kv határában – 198
Magyar-kapu – a Kv-ról K felé kivezető egyik utca kapuja – 22
Magyarország – 104, 137, 138, 139, 141, 142, 143, 145, 147, 149, 150, 151, 153, 155, 162, 165, 166, 246, 247, 248, 249, 251, 255, 275, 281, 333, 338
Magyarsáros – Delenii, falu Maros m. – 222
Magyar utca – Kv-ról K felé kivezető utca – 24, 27, 80, 94, 117, 151, 196, 262, 285, 286, 289
Maiorius, Petrus – a XVII. sz. elején a kvi jezsuita rendház rektora – 92, 308
Makai Nyirő János, mh. 1622 – betűöntő és könyvnyomtató; a Heltai-féle nyomda XVII. sz. eleji életre keltője, több, jeles unit. egyházi és világi mű kinyomtatója – 41, 303
Makay Imre – a kvi szücsceh mestere – 201
Makkai László – 302, 303, 312, 315, 338
Makó – Macău, falu Kolozs m. – 284
Malomárok – a Kis-Szamos vizének egy részét az északi várossal közelében elvezető csatorna – 22
Mammon – az asszíroknál a gazdagság és a nyereség istene – 259
Margrafius Jacobi le Mort – 333
Mária Terézia, 1717–1780 – a Habsburg-dinasztia tagja, Magyarország királynője (1740–1780) – 331
Markó Árpád – 330
Marosszék – 219
Marosvásárhely – Tîrgu Mureş – 7, 51, 178, 186, 249, 271, 304, 306, 313, 317
Márton deák – kvi pg. – 159, 200
Márton deákné – kvi pga. – 138
Masas Tamás – kvi pg., ítéletkihirdető – 93, 107, 308

- Maswander, Caspar* – kvi pg., centumpater – 119
- Matthaeus, Philippus* – franekeri orvosprofesszor, akinél Vizaknai 1695-ben orvosi szigorlatot tett – 238
- Matthia* ld. *Mátyás*
- Matthiolus (Matteolo), Petrus Andreas*, 1500–1577 – olasz orvos és botanikus, egy ideig császári orvos is volt – 332
- Mátyás* – kvi seborvos – 240, 329
- Mátyás deák* – kvi pg. – 184
- Mátyás király*, 1443–1490 – Hunyadi János és Szilágyi Erzsébet második f., Magyarország királya (1458–1490) – 20, 25, 312
- Mátyás, II*, 1557–1619 – a Habsburg-dinasztia tagja, Magyarország királya (1608–1619); 1612-től német-római császár – 140, 141, 143, 146
- Media* ld. *Közép utca*
- Medgyes (Megigies)* – Mediaș, Mediasch, Szeben m. – 26, 33, 51, 144, 148, 168, 170, 186, 244, 284, 285, 312, 313, 330
- Meinard à Dreanen* – utrechti könyvkötő (?) – 223
- Melchioris, Johannes*, mh. 1689 – teológiai doktor, Németország több városában lelkészkedett, végül Dillenburgban (Hessen) volt superintendens és teológiai tanár – 240, 334
- Meltzer (alias Werder), Georg* – 1716-tól több mint egy évtizeden át Szeben polgármestere – 297
- Mercatus (de Marcado), Ludovicus*, 1513–1599 – spanyol orvos; előbb II. Fülöp spanyol királynak, majd III. Fülöpnek volt a háziorvosa – 332
- Merkler, Mechel* – kvi ácsmester – 166
- Meszes (hegység)* – Munții Mezeșului, Szilágy m. – 185, 247, 330
- Mezőbándi Egerházi Képiró János*, mh. 1647(?) – Bethlen Gábor udvari mennyezet-és címerfestője – 45
- Mezőség* – Erdély belsejében elterülő dombvidék, amelyet a Szamosok, a Maros és az Aranyos folyók határolnak – 24
- Mihai Viteazul*, 1558–1601 – Havasalföld fejedelme (1593–1601), aki Erdélyt és Moldvát is egy időre fennhatósága alatt egyesítette – 10, 11, 124
- Mihály vajda* ld. *Mihai Viteazul*
- Mihnea III. Radu* – Havasalföld fejedelme 1658–1659-ben – 317
- Mika Sándor* – 302
- Mike Sándor*, 1795–1867 – az erd. gubernium levéltárosa; Erdély történetére vonatkozó hatalmas iratgyűjteményét, amelyet ma az AkKvt őriz, az Erdélyi Múzeum-Egyesületre hagyta – 335
- Mikes Mihály*, gr., mh. 1721 – guberniumi tanácsos, ítélmester és háromszéki főkapitány; csatlakozott II. Rákóczi Ferenchez, aki a székelyek generálisává nevezte ki; 1707 után a Kárpáton túlra menekült kurucok parancsnoka – 250, 251
- Miklik Pálné* – Szatmár vidéki nemesasszony – 248
- Miklós deák* – kvi pg. – 97, 118, 119
- Mikó Ferenc*, 1585–1635 – Bethlen Gábor bizalmi embere, Csík-, Gyergyó- és Kászoszék főkapitánya, főudvarmester és kincs-

- tartó; Bethlen halála után I. Rákóczi György mellett tevékenykedett; az életében történt eseményekről Historiájában számolt be (1594–1613) – 161, 167, 168
- Mikó Imre*, gr. – 301, 320
- Mikó József*, mh. 1636 – erd. főnemes – 168
- Mikola* – Micula, falu Szatmár m. – 251
- Mikolai György* – Szatmár vidéki nemes – 251
- Minerker Takács György* – kvi pg. – 212, 213, 214
- Minerva* – a római mitológia szerint a bölcsesség istennője – 228, 237, 324, 328
- Miriszló* – Miräsläu, falu Fehér m. – 11
- Miskolczi Csulyak Gáspár* – szilágysomlyói, majd magyarigeni kálvinista prédikátor – 240
- Misztótfalusi Kis Miklós*, 1650–1702 – európai hírű betűmetsző és könyvnyomtató – 42, 43, 56, 79, 80, 267, 303, 304, 335, 339
- Moldva (Moldoua, Moldua, Molduva)* – román fejedelemség a Keleti-Kárpátok külső lejtőin – 7, 11, 141, 142, 144, 149, 152, 153, 177, 251, 313, 317
- Molnár Gergely* – a kvi unit. iskola rektora (XVI. sz.)– 36
- Momma, Wilhelm*, 1642–1677 – német teológiai szerző – 240, 334
- Monostor* ld. *Kolozsmonostor*
- Monostor (Rapularum)* – Kv egyik középkori városnegyede – 25, 124, 162, 272, 286, 337
- Monostor-kapu* – Kv-ról Ny-ra kivezető városkapu – 22, 23, 30, 137, 141, 282, 285, 287, 291, 292
- Monostor utca* – a Nagypiacról a Monostor kapuhoz vezető kvi utca – 27, 80, 177, 196, 210, 263, 289, 291, 295
- Monostori Mihály* – kvi pg. – 96
- Montecuccoli (Monte Cuculj), Rajmond*, gr., 1609–1680 – császári tábornagy, a haditanács tagja; Lipót -császár 1661-ben Kemény János megsegítésére küldte, de lassúsága következtében a török Erdély nagy részét feldúlta, Kemény pedig csatát veszített, és elesett – 16, 185
- Morellus (Morei), Petrus* – a XVI. sz. végén működő párizsi orvos – 333
- Morvaország* – CsSzK – 314
- Moyzes (Mózes)* – bibliai személy, a zsidó nép kiszabadítója Egyiptomból – 275
- Mózes* ld. *Székely Mózes*
- Mundella, Aloysius* – a XVI. sz. közepén tevékenykedő bresciai orvos; botanikával is foglalkozott – 331
- Munkács* – Mucačevo, SZU – 159
- Murádin Jenő* – 303.
- Murando (?)* – császári építőmester, aki Kv-t a Fellegvár erősítményének építését vezette – 295, 296
- Murány vára* – Muraň, CsSzK – 249
- Muszkaország (Oroszország)* – 274

Múzsák – a görög mitológia szerint Zeusz és Mnemoszüné leányai, akik a szellemi tevékenységeket pártolták – 229, 324, 325

Nádas – Nădășelu, falu Kolozs m. – 137

Nádas – Kv É-i határában a Kis-Szamosba torkolló patak – 31, 169, 180, 199, 200, 219, 337

Nádasdi Tamás, mh. 1620 – Kristóf és Choron Margit f., magyarországi főnemes – 141

Nádasstere – Kv ÉNy-i határában – 31, 287

Nagy András – kvi pg. – 129, 199

Nagy András, mh. 1612 – híres hajdúkapitány – 142, 143, 144, 146

Nagyajtai Kovács István – 316

Nagybánya ld. *Bánya*

Nagybányai Csengeri Képiró István – 1632-ben I. Rákóczi György által megnevesített címer- és mennyezetfestő – 45

Nagydemeteri ld. *Demeteri*

Nagyenyed ld. *Enyed*

Nagy Ézsaiás – kvi pg. – 117

Nagy Géza – 304

Nagy Gyula – 301

Nagy-hegy – Kv határában – 198

Nagykároly – Carei, Szatmár m. – 246, 247, 251, 252, 253, 254

Nagy László – 312

B. Nagy Margit – 302

Nagypiac – a középkori Kv vásártere, a jelenlegi Szabadság tér – 24, 25, 26, 39, 80, 263

Nagy Szabó Ferenc, 1581–1658(?) – vagyonos marosvásárhelyi pg.; memoriáléja a XVII. sz.-ra vonatkozó számottevő történelmi forrás – 10, 52, 55, 306

Nagy-Szamos – Dés mellett egyesül a Kis- és Nagy-Szamos és tovább ez utóbbi néven ismeretes – 233

Nagyszeben ld. *Szeben*

Nagyszegi Gábor – kuruc brigadéros, Kv. átvételére kiküldött tiszt – 243, 250, 272

Nagyvárada ld. *Várada*

Namur – belgiumi város – 238

Napoca – hajdani dák, ill. római település Kv helyén – 19

Nägler, Thomas – 302

Nekkel Imre – kvi pg. – 197, 200, 207, 208

Nekkely György – kvi pg. – 274

Németalföld – a középkorban a spanyol fennhatóság alatt lévő Hollandia és Belgium együttes neve; a két ország 1609-től egymástól különvált, mivel Hollandia elszakadt a spanyol koronától és független állammá vált – 74, 227, 304

Némethi (Németi) Gergely, mh. 1612 – Báthory Gábor idejében fejedelmi tanácsos és Udvarhelyszék főkapitánya – 139, 145

Némethi Mihály, 1667–1709 – Franekerben végezte egyetemi tanulmányait; hazatérte után egy ideig Bánffy György guber-

- nátor udvari papja, 1696-tól a kvi ref. koll.-ban a bölcsészet és a bibliai nyelvészet tanára – 223, 226, 227, 229, 232, 233, 234, 239, 323, 324, 325, 326
- Németország* – 18, 20, 29
- Németújvár* ld. *Szamosújvárnémeti*
- Neptun* – a római mitológiában a tenger istene – 324
- Neri (Niger), Emmanuel*, mh. 1603 – kvi jezsuita szerzetes, aki a rendház feldúlásakor életét vesztette – 91, 92, 307, 308, 312
- Nicolai, Elias*, 1600(?)–1660(?) – neves szebeni kőfaragó – 44
- Niedermaier, Paul* – 302
- Niger, Emmanuel* ld. *Neri, Emmanuel*
- Ninive (Ninua)* – az asszír birodalom egyik fontos művelődési központja – 266
- Nireo (Nyreo) Miklós* – 1604-ben Kv főbírája – 114, 115
- Noé pátriárka* – bibliai személy, aki „a vízözön” idején megmentette az élőlényeket a pusztulástól – 261
- Nógrád -megye* – CsSzK – 320
- Nürnberg* – NSZK – 28
- Nyerges Bálint* – kvi pg. – 84, 281
- Nyíró (Tonsorius) Pál* – 1603-ban kvi unit. prédikátor – 91, 307
- Nyitra* – Nitra, CsSzK – 244, 252
- Ocskay László*, 1680(?)–1710 – a kuruc seregben előbb ezereskapitány, majd 1705-től brigadéros; a trencsényi csatavesztés után elpártolt, a kurucok azonban elfogták és kivégezték – 252, 338
- Oláhfenes* – Vlaha, falu Kolozs m. – 282
- Olaszfokos bástya* – Kv ÉK-i szögletbástyája – 21, 22
- Olaszország* – 29
- Olcsva* – MK – 247, 251, 254
- Ombozi (Ombozj) Pálné* – Linczigh (III.) János nagynénje – 173
- Ompoly* – Ampoiul, a Maros jobb oldali mellékfolyója – 279
- Oragjártó György* – kvi pg. – 118
- Ordódy György* – Heves megye alispánja; csatlakozik a kuruc szabadságharchoz, egy ideig ezereskapitány, majd brigadéros – 246
- Orosz Pál*, mh. 1710 – Thököli híve, majd átáll a császári seregbe, ahol ezredes lesz; 1703-ban csatlakozik Rákóczihoz, előbb ezereskapitány, később generális főstrázsamester – 245, 253, 254, 338
- Ortelius Redivivus*– Ortel Jeromos, 1543–1616 – német író 1665-ben újra kiadott művének: *Ungarische Chronologie* címlapján olvasható. Ebben a török–magyar háborúk (1395–1607) történetét írja le – 92, 308
- Óvár* – Kv régi városmagja – 19, 21, 22, 24, 25, 35, 38, 80, 81, 84, 99, 119, 128, 144, 166, 168, 263, 271, 272, 293, 302, 312, 337
- Ovidius, Publius Naso*, i. e. 43.–i. sz. 17 – latin költő, akit Au-

- gustus császár a Fekete-tenger partjára Tomisba, a mai Kons-
tancába száműzött – 78, 334
- Ozdi (Ozdi) Tamás* – kvi pg. – 184
- Ozdi Borsos Tamás* – a kvi unit. koll. rektora – 191, 316
- Ördög András* – kvi pg. – 165
- Örményes (Eormenies)* – Ormenis, falu Fehér m. – 186
- Ötves (Öttves) András*, mh. 1623 –kvi bíró – 129, 155
- Ötves Globicz Mihály* ld. *Globicz Mihály*
- Ötvösök bástyája* – a középkori Kv ÉNy-i sarokbástyája – 22
- Pádua (Patavia)* – középkori egyeteméről híres itáliai város –
18, 331
- Paget (Poschio), William*, br., 1637–1713 – bécsi, majd konstan-
tinápolyi angol követ; jelentős szerepet játszott a karlócai béke
(1699) megkötésében – 274, 300, 337
- Pákei Lajos* – 316
- Palatinus György* ld. *Thurzó György*
- Pálffy János*, gr., 1664–1751 – főnemes, 1704-ben horvát bán,
1710-ben a magyarországi császári hadak főparancsnoka; döntő
szerepe volt a szatmári béke (1711) megkötésében – 255, 273
- Pallasz Athéné* – a görög mitológia szerint a tizenkét főisten
egyike; a bölcsesség és általában a tudás istennője – 230
- Pannonia* – Magyarországnak a középkorban használatos neve
– 326
- Pap István* – kvi pg. – 143, 153
- Pápai Páriz Ferenc*, id., 1649–1716 – az enyedi koll. elvégzése
után 1674-ben a bázeli egyetemen szerzett orvosdoktori diplo-
mát; hazatérte után Apafi fejedelem orvosa és az enyedi koll.
nagynevű tanára; évtizedeken át gazdag nevelői és irodalmi
tevékenységet fejtett ki – 73, 77, 78, 223, 230, 233, 234, 236,
237, 238, 239, 241, 304, 328
- Pápai János*, (1660(?))–1740 – erd. kismemes, 1705-től II. Rákóczi
Ferenc fejedelem portai követe, a fejedelem elhunytá után en-
nek József fia mellett teljesít szolgálatot – 223, 253
- Pápai Zsigmond* – kvi pg. – 284
- Papfalva* – Popești, falu Kolozs m. – 200
- Paptelke* – Popeni, falu Szilágy m. – 185
- Párizs (Paris)* – 331, 332
- Parnassus* ld. *Helikon*
- Partium* – az erd. fejedelemséghez tartozó tiszai vidék – 313
- Pata* – Pata, falu Kolozs m. – 243, 245, 330
- Patak* ld. *Sárospatak*
- Pataki Jenő* – 330
- Pataki József* – 316
- Patavia* ld. *Pádua*
- Pathi (?)* – a Felvidékről érkezett peregrinus – 233
- Pece (Peczek)* – Váradnál a Sebes-Körösbe torkolló patak –
147
- Pécsi (Pechi) Simon*, 1575(?)-1642 – Bethlen Gábor fejedelem
kancellárja, a szombatos szekta főúri pártfogója – 143, 151,
152, 314

- Pegreczi Bálint* –kvi pg. –93, 97, 99, 308
- Pekri Lőrinc*, petrovinai, gr., mh. 1709 – Ferenc és Fricsi Fekete Klára f., Udvarhelyszék főkapitánya; 1703-tól előbb tábornokként, majd altábornagyként a kurucok oldalán harcol – 77, 242, 248, 249, 250, 252
- Peramato, Petrus, de-* a XVI. sz. második felében működő portugál orvos – 332
- Perényi (Prini) Gábor* – a XVII. sz. elején Ugocsa vármegye főispánja; császári követ – 159, 314
- Perényi József* – 335
- Pergő Celesztin*, 1784–1858 – vándorszínészetünk kezdeti korának közismert színésze, szíinigazgatója, ill. színműírója – 304
- Peru* – dél-amerikai köztársaság – 329
- Pest* – 317, 321, 329, 336, 337
- Petczy (Petczj) János* – kvi levéltáros (káptalan) – 189
- Petczy Jánosné* – a kvi levéltáros felesége – 139
- Péter deák* – kvi pg., Linczigh (III.) János sógora – 292
- Péter deákné* – Linczigh (III.) János nénye – 196
- Péter Katalin* – 303
- Philstich Péter* ld. *Filstich Péter*
- Phoebus (Phoibosz)* – Apollón mellékneve (Ragyogó) – 235, 237, 327, 328
- Piac* ld. *Nagy piac*
- Pinus, Petrus Matthaeus* – a XVI. sz. második felében élt urbinói orvos és anatómus – 331
- Pisanellus, Balthasar* – a XVI. sz. végén tevékenykedő bolognai orvos – 333
- Pocz János* – kvi pg. – 94
- Poiret, Petrus*, 1646–1719 – francia származású neves karteziánus teológus és filozófus – 223
- Politoris István* – 1617–1622 között a kvi tanács jegyzője – 134, 135, 311, 316
- Porta* – a török szultán udvara – 9, 12, 15, 167, 304
- Poschio* ld. *Paget, William*
- Poson* ld. *Pozsony*
- Pozsony* – Bratislava, CsSzK – 150, 244, 247
- Prága* – Praha, CsSzK – 10, 41, 113
- Prini Gábor* ld. *Perényi Gábor*
- Prömer, Gergh* – kvi ácsmester – 166
- Pulacher István* – 1632-ben kvi főbíró – 164, 165
- Puskaporos torony* ld. *Ötvösök bástyája*
- Puskás Lajos* – 300
- Pyber László* – nyitrai püspök, a trencsényi csatavesztés után a császáriakhoz pártol – 252
- Pylstech (Pilstechy, Pylsteok) Péter* ld. *Filstich Péter*
- Quercetanus (du Chesne), Joseph*, mh. 1609 – francia orvos és kémikus a XVI–XVII. sz. fordulóján – 332, 333

- Rabutin de Bussy, Johann Ludwig*, 1642–1717 – a császári hadsereg tábornagya, 1696–1708 között Erdély katonai parancsnoka – 241, 242, 243, 246, 247, 248, 250, 279, 280, 330, 338
- Rácz György* – a Báthory Gábor oldalán harcoló hajdúk kapitánya; Radu Șerban havasalföldi uralkodó 1611-ben kivégeztette – 143
- Radecius Bálint* – kvi unit. pap, majd püspök (1622–1632) – 138, 153, 162, 163, 314
- Radecius Bálint, mh.* 1679– kvi aranyműves, 1641-től céhtag – 216, 313
- Radnót* – Iernut, falu Maros m. – 136
- Radnóthi István*, mh. 1628 – több éven át Kv főbírája – 93, 96, 98, 100, 104, 108, 114, 115, 119, 138, 154, 157, 308, 309, 310
- Radnóthi Miklós* – előkelő kvi pg. – 129, 131
- Radul* ld. *Radu Șerban*
- Radu Mihnea* (Radul Michne) – Mihnea Turcitul f., Havasalföld fejedelme; többször is uralkodott: 1601. szept.–1602. márc.; 1611. szept.–1616. aug.; 1620. aug.–1623. aug. – 131, 317
- Radu Șerban* – Havasalföld fejedelme; két ízben uralkodott: 1602. aug.–1610. dec. és 1611.jún.–szept. között; 1603. júl. 17-én Brassó közelében szétverte Székely Mózes seregét; ugyancsak Brassó mellett verte meg 1611. júl. 9-én Báthory Gábort – 12, 13, 92, 142, 143, 144, 307
- Radvánszki (Radváncki) János*, 1666–1738 – Zólyom m.-i nemes, a m. alispánja; kezdettől II. Rákóczi Ferenc híve 1704-től Erdély fejedelmi biztosa, majd a konföderáció kincstárnoka – 243
- Rainer Márton* – kvi főhadnagy, a tanács tagja, kurátor – 199, 210, 271, 287
- Rakovia* – Rakow, LK – 163
- Rákóczi Ferenc*, II., 1676–1735 – I. Ferenc és Zrínyi Ilona f., a kurucok által vívott szabadságharc vezetője, 1704-től Erdély fejedelme; a szatmári béke előtt elhagyta az országot, török földön, Rodostóban halt meg – 75, 85, 241, 246, 247, 249, 275, 329, 338
- Rákóczi (Rakochj) György*, I., 1593–1648 – Zsigmond és Gerendi Anna f., 1630-tól Erdély fejedelme; a svédek és franciák oldalán háborút viselt III. Ferdinánd császár ellen – 13, 34, 64, 150, 155, 160, 161, 164, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 174, 304, 314, 315, 317
- Rákóczi György*, II., 1621–1660 – I. György és Lorántffy Zsuzsanna f., apja halála után Erdély fejedelme, a lengyel trón megszerzéséért 1657-ben vezetett hadjárata katasztrófával végződött; a trónról őt eltávolító török csapatokkal Szászfenesnél, Kv közelében döntő csatát vívott és halálosan megsebesült – 13, 14, 15, 23, 38, 67, 179, 182, 183, 316, 317
- Rákóczi Györgyné* ld. *Lorántffy Zsuzsanna*
- Rákóczi Lajos* – a Habsburgok szolgálatában álló hadvezér (1611) – 143
- Rákóczi Zsigmond*, 1544–1608 – a Rákóczi-család vagyonának és emelkedésének megalapítója, 1607–1608 között Erdély feje-

delme; Báthory Gábor javára kényszerült lemondani a trónról – 13, 59, 92, 136, 137, 138, 308, 312

Rákosi Péter – 1704-ben kvi nótárius – 286

Rapularum, városnegyed ld. *Monostor*

Rasmani (Ádám alias Rasmanj) Péter – kvi pg. – 189

Ratinger Jakab – arendátor – 106, 117, 122

Raw Mátyás ld. *Szeöreös Mátyás*

Redelt Márton – kvi pg. – 200

Regius, Henricus (Le Roy Henri), 1598–1679 – neves holland orvos és filozófus – 334

Régeni (Rehner, Renner) János – vagyonos szebeni pg., császári biztos és tanácsos – 140, 148

Régeni Mihály – 1691-ben Kv-t az óvári unit. iskola lektora – 316

Rehner Szöch István ld. *Rhener Szöcs István*

Rejner Márton ld. *Rainer Márton*

Rhédey (Rhéday) Ferenc, mh. 1621-ben; 1601-ben Fülek kapitánya, 1614-től bihari és máramarosi főispán, később váradi kapitány – 314

Rhédey Ferenc, 1675-ben Apafi Mihály Kv főkapitányának nevezi ki – 155

Rhédey Ferencné ld. *Károlyi Krisztina*

Rhener Szöcs István – kvi pg. – 289, 297

Rhenodaeus (de Renon), Johannes – a XVII. sz. elején Párizsban működő orvos, királyi tanácsos; főleg gyógyszerattal foglalkozott – 332

Rhodium (Rhode), Johannes, 1587–1659 – dán orvos – 331, 333

Rimaszombat – Rimavska Sobota, CsSzK – 247

Rodner, Lucas – kvi pg. – 129

Roël, H. Alexander, 1653–1718 – neves teológus és filozófus; előbb Kranekerben, 1704-től pedig az utrechti teológián tanított – 229, 230, 234, 235, 325

Roganus, Leo, mh. 1558 – Gaetában működő olasz orvos – 332

Rókalyuk – Kv határában – 198

Róma – 18, 333

Romhány – MK – 330

Rossi, Nicola – Basta császári generális titkára – 120

Rozbiczki Pál – 1638-ban több társával együtt új szektát indított Kv-t – 171

Rózsás (Rózás) István – 1637-ben kvi főbíró – 163, 171

Rozsnyó – Rožňava, CsSzK – 253

Rudolf, II., 1552–1612 – a Habsburg-dinasztia tagja; német-római császár, 1576–1606 között magyar király – 10

Saint-Croix (Crea) József Albert, gr., mh. 1709 – császári generális, a császáriak vezére a romhányi csatában, ahol életét vesztette – 254, 300

Salamon – kvi (hídelvi) lakos – 199

Salánk – Ugocsa, SZU – 252

Sallai (?) – kuruc kapitány – 285

Sándor Imre – 312

Santorii (Santorius), 1561–1636 – páduai orvosprofesszor – 332
Sárd – Şard, falu Fehér m. – 279
Sarmasági Zsigmond – erd. nemes; részt vett a Báthory Gábor elleni széki összeesküvésben (1610) – 140, 147, 149
Sárosi János, pókai, 1640(?)–1710(?) – János és Ózdi Zsuzsanna f., portai követ, 1691-től ítélőmester és tanácsos; mint főhadbiztos (1697-től) fenntartás nélkül kiszolgált Rabutint, amiért 1702-ben be is börtönözték – 241, 274
Sárospatak – MK – 252, 253
Sárpataki Márton – híres erd. prókátor, 1600-ban ítélőmester, majd tanácsúr – 223
Satz János – kvi pg. – 129
Savoyai Jenő, herceg, 1663–1733 – kiváló hadvezér, az osztrák haditanács elnöke; 1686-ban felszabadította Budát a török uralom alól – 256
Schemel Gáspár – kvi pg. – 108
Scherfenberg, Friedrich Sigmund, gr., mh. 1688 – császári generális, 1686 tavaszán ő vonult be Erdélybe az osztrákok élén; Belgrád ostrománál életét vesztette – 219
Schesker (alias Németh) Bálint – 1603-ban a császári hadsereg hadnagya – 116
Schespurger ld. *Segesvári*
Schiffart doktor – Vizaknai belgiumi barátja – 239
Schlick (Sclik), Leopold, gr., 1663–1723 – a császári hadsereg tábornoka, a zsigódi csatában a lovasság parancsnoka; az utrechti béke (1713) után cseh kancellár – 245
Schulten (?) – 1695-ben a jogtudományok professzora Franekerben – 237
Schwartz, Gerh – kvi ácsmester – 166
Schwartzenberg nemzetség – 158
Schyronius, Johannes, mh. 1556 – francia orvos – 333
Scylla – ókori mondai szörnyeteg, amely az örvénylő tengerbe rántja a hajósokat – 229, 235, 324, **327**
Sebes-Körös – Crişul Repede – 145
Sebestyén; Gh és V. – 303
Sebesvár ld. *Szászsebes*
Segesvár (Szegeşuar) – Sighişoara, Schässburg, Maros m. – 26, 50, 62, 148, 160, 161, 168, 184, 186, 246, 284, 313, 317, 338
Segesvári (Schespurger) Bálint – kvi pg., emlékiró; feljegyzéseiben az 1606–1654 közötti kvi eseményeket rögzítette – 13, 17, 51, 56, 62, 63, 82, 311, 312, 314, 315
Segesvári Domokos – kvi pg., Bálint nagybátyja – 170
Segesvári Gáspár – kvi pg., Bálint édesapja – 62
Segesvári Lőrinc – kvi pg., szabómester, a százastanács tagja, Bálint unokaöccse – 162, 165, 170
Segesvári (Szegeşuari) Szabó Lőrinc ld. *Segesvári Lőrinc*
Segesvári Szabó Lőrincné; mh., 1635 – Kaundert Margit kvi pga – 167, 190
Sellenberk (Szelimbergh) – Şelimbăr, Schellenberg, falu Szeben m. – 10, 179

- Sellyei Pál* – az enyedi koll. diákja, 1695-ben Zürichben peregrinus– 236
- Selmecbánya* – Banska Štiavnica, CsSzK – 246, 247, 248
- Sénakérib* – (*Sénakherib*), i.e. 705–681 – Asszíria királya – 268
- Seneca, Lucius Annaeus*, i. e. 5–i. sz. 65– római filozófus és drámaíró– 78, 334
- Sennertus, Daniel*, 1572–1637 – karteziánus eszméket valló német orvosprofesszor, az orvoscémia előrevívője; tevékenységét Wittenbergben fejtette ki – 331
- Sennyey György* – császárpárti főúr; részt vett a Forgách Zsigmond vezetése alatt 1611-ben Erdély elfoglalására küldött sereg hadműveleteiben – 143
- Sennyey István, mh.* 1635– Pongrác és Dóczi Anna f., váci, majd veszprémi és győri püspök; mint királyi kancellár jelentős diplomáciai tevékenységet fejtett ki a Habsburgok érdekében – 155, 162
- Sennyey (Szenjei, Szennjei, Szennei, Szenniei, Szennyi) Miklós, mh.* 1611 – erd. főnemes; Nagy András hajdúkapitány Adonyban lefejeztette – 139, 142, 144, 313
- Sennyey Pongrác* – Báthory Zsigmond fejedelem főudvarmestere, tanácsúr; 1610-ben részt vett a Báthory Gábor elleni összeesküvésben, de sikerült elmenekülnie – 140, 143, 155, 162
- Sennyey Pongrácné ld. Dóczi Anna*
- Senyei Sándor* – királyi tanácsos, Szatmár várának kapitánya – 160
- Serena, Augustino* – I. Rákóczi György fejedelem, velencei származású építész, a Farkas utcai koll. „fundálója” (1651) — 38
- Serédi*– főúri család – 272
- Seréni* – előkelő család – 230, 325
- Seres István* – kvi pg. – 93, 94, 96, 97, 107, 114, 147, 160, 184
- Seres János* – kvi kovácsmester– 166
- Severinus, Marcus Aurelius*, 1580–1656 – olasz orvos, a bonctan és a sebészet professzora Nápolyban.– 332
- Sickingen (Czikinger), Johann Damian, mh.* 1710– a császári hadsereg generálisa; a vadkerti ütközetben vesztette életét – 254, 300
- Sigler, Michael* – szebeni pap, XVI. sz.-i emlékiró – 51
- Simándi (Szimandj) Márton* – kvi pg. – 191
- Simándi Mártonné* – kvi pga. – 191
- Simon (Symon)* deák– kvi pg –97
- Sipos Dávid, mh.* 1762 – neves erd. (kidei) kőfaragó, akinek több templom művészi szócékét köszönhetjük– 45
- Smelczer István* – kvi pg. – 199
- Sodoma* – bibliai város Kánaánban – 258, 259, 266, 336
- Soljmosi (Szoljmosj) Boldizsár* – a kvi unit. egyházközség magyar főprédikátora – 193
- Somlyó (Szilágyosomlyó)* –Simleul Silvaniei, Szilágy m. – 138, 241, 246, 249, 253, 254, 277, 313, 338
- Sommer, Johann, mh.* 1574 – szászországi származású antitrinitárius teológus és költő; 1563-ban a moldvai fejedelmi udvarból

Erdélybe menekült, és itt több helyen tanított; 1570-től haláláig a kvi iskolának volt a tanára; latin nyelvű teológiai munkái és versei maradtak fenn – 36

Somos erdő – Szatmár vidékén – 252

Soós Ferenc – 1715-ben kvi ref. lelkész – 256

Sopron – MK – 247

Sopronyi Judit – Vizaknai Bereczk György felesége – 240, 329

Sós völgy – Pata falu mellett, Kolozs m. – 243

Sóthi Dávid – 1695-ben Groningenben tanuló magyar diák – 237

Sörös János – Linczigh (III.) János sógora – 207, 208, 318

Sörös Jánosné – kvi pga. – 207

Spiegel, Adrianus, 1578–1625– az anatómia és a sebészet professzora a páduai egyetemen – 331, 332

Spielmann József – 304

Spinosa – a császári hadsereg kapitánya – 116

Starmüller Géza – 302

Stegmannus, Joachim – unit. pap, akit 1632-ben Lengyelországból hoztak a kviak – 163, 164

Steinville, Stephan, gr. – császári tábornok; 1713-tól az Erdélyben állomásozó császári haderő főparancsnoka – 296, 297

Stenczel András – tehetős kvi pg. – 154

Stenczel Ferenc – kvi pg. – 103, 199

Stenczel (Stentzel, Stenchyel) János – kvi pg., az 1603-ban Bas-tához küldött városi követség tagja szász részről – 98, 100, 112, 120

Stephanus, Henricus, 1528–1598 – kiadványai szépségéről híres francia humanista nyomdász – 331

Stomp János – kvi pg; – 202 .

Stomp Jánosné – Linczigh (III.) János anyjának, Keoncz Katának testvére – 173

Stoniczki Joannes – lengyel úr, aki 1633-ban Kv-ra kísérte Adamus Frank unit. papot Lengyelországból – 165

Strasbourg, Strassburg (Argentoratum) – Franciaország – 331

Suada (Suadela) – a meggyőzés és rábeszélés istennője a rómaiaknál – 322.

Süteő (Szüteő) Márton – kvi hadnagy – 197

Sydenham, Tomas, 1624–1689 – angol orvosi szerző – 334

Synechius (?) – 331

Szabó Ambrusné – Gazner Szabó Ambrus kvi. pg. felesége – 191

Szabó Gáspár – kvi pg. – 199

Szabó Károly – 301, 302, 320, 321, 336

Szabó Sophia (Jozefa) ld. *Lutsch Mihályné*

Szabó T. Attila – 302, 303, 304, 310

Szabók bástyája ld. *Bethlen-bástya*

Szabolcs m. – MK – 330

Szacsvai Pál – gerendi prédikátor – 223

Szádeczky Lajos – 301

Szakál (Zakal, Zakal Zabó, Zabój András – kvi pg. – 107, 129, 144

- Szakál (Barth) Ferenc* – vagyonos kvi asztalos, több éven át céhmester; 1698–1718 közötti évek eseményeiről értékes feljegyzéseket hagyott hátra – 35, 51, 56, 75, 81, 85, 296, 298, 315, 329, 330, 336, 337, 338
- Szakál Péter*, mh. 1710 – Ferenc f. – 294
- Szalmár* ld. *Szatmár*
- Szalánczi István* – erd. nemes, 1636-ban a török vezérhez küldött követség tagja – 168, 324
- Szalárdi János*, 1601–1666 – neves történetíró; külföldi tanulmányok után 1634-ben a gyulafehérvári levéltárhoz kerül, később fejedelmi titkár; 1662-ben írta a Siralmas magyar krónikát, amelynek központjában I. és II. Rákóczi György uralkodása áll – 85
- Szamos* – 12, 17, 23, 31, 71, 103, 161, 162, 180, 181, 210, 220, 221, 279, 286, 287, 288, 291, 295, 329, 337
- Szamosfalva* – Someşeni; ma Kv-hoz tartozó falu – 141, 159, 198, 278, 282, 285, 289, 290, 292, 293, 315
- Szamosközy István*, 1570(?)–1612 – humanista tudós, történetíró; Bocskai István a gyulafehérvári káptalan levéltárosává nevezte ki; mint az ország történetírója jelentős forrástanulmányokat végzett és sok anyagot őrzött meg – 18, 25, 57, 58, 79, 85, 301, 304, 305, 307, 308
- Szamosújvár (Samosuyuar, Zamosujwar, Újvár)* – Gherla, Kolozs m. – 89, 106, 118, 123, 140, 149, 152, 167, 186, 241, 248, 278, 279, 305, 329
- Szamosújvárnémeti* – Mintiu Gherlii, falu Kolozs m. – 123
- Szamos-vára* ld. *Szamosújvár*
- Szaniszló Zsigmond* – Torda vármegyei köznemes, 1691-től különböző tisztségeket tölt be megyéjében; csatlakozik a kuruc szabadságharchoz, amelynek főbb eseményeit naplófeljegyzéseiben rögzíti – 75
- Szaniszló (?)* – 1694-ben Leidenben tanuló magyar diák – 227, 230
- Szántó (Arator) István* – jó felkészültségű jezsuita szerzetes, a Báthory István alapította kvi akadémia tanára – 37
- Szapolyai János*, 1487–1540 – István és Hedvig tescheni hercegnő f., 1511-től Erdély vajdája, 1526-tól Magyarország királya; uralmát Habsburg I. Ferdinánddal szemben csak török segítséggel tudta fenntartani – 6, 7
- Szappan utca* – Kv ma is ezen a néven ismert régi utcája – 80, 196, 197, 212, 263
- Szárzaberek* – Bercu, falu Szatmár m. – 251
- Szarog Márton (alias Halas Márton)* – kvi pg. – 200
- Szász András* – kvi pg. – 168
- Szász Ferenc* – 302
- Szászfenes* – Floreşti, falu Kolozs m. – 15, 103, 150, 162, 195, 198, 209, 286, 289, 291, 292, 317
- Szászlóna* – Luna de Sus, falu Kolozs m. – 179
- Szászmedgyes* ld. *Medgyes*
- Szászrégen* – Reghin, Maros m. – 186

Szászsebes – Sebeş, Fehér m. – 26, 152, 252, 253
Szászváros – Orăștie, Hunyad m. – 252
Szathmári János – 1701-ben kvi ref. lelkész – 241
Szatmár (Szakmar, Zathmar) – Satu Mare – 89, 116, 117, 188, 239, 241, 244, 252, 253, 254, 305, 329
Szeben – Sibiu, Hermannstadt – 7, 24, 26, 50, 127, 140, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 152, 179, 184, 186, 219, 241, 242, 245, 248, 249, 250, 252, 278, 282, 283, 284, 317
Széchy (Szécsi) György, rimaszécsi, br., mh. 1625 – királyi tanácsos, a Habsburgok párthíve – 151, 314
Szécsény – MK – 248, 253
Szeged – MK – 301, 310, 316
Szejdi Ahmed (Seydj, Szejdj, Szeydj, Szey) – budai basa, aki 1660-ban II. Rákóczi Györgyöt Kv-tól Ny-ra (Szászfenesnél) döntő ütközetben legyőzte – 15, 23, 67, 179, 182, 184, 316
Szék – Sic, hajdan mezőváros, ma falu Kolozs m. – 8, 140, 196
Székely Erzsébet – 303
Székely Ferkó – Auner Márton unokaöccse – 215, 216
Székely Istvánné – kvi pga. – 298
Székely Judit – Auner Márton húga, Tóbiás István özvegye – 216
Székely László, 1644–1692 – parctiumbeli kismemes, aki Teleki Mihály pártfogásával jelentős szerepet játszott I. Apafi Mihály udvarában; mint tanácsúr, főispán és a fejedelemség főpostamestere számottevő vagyont szerzett – 220
Székely Lőrinc – kvi pg., Auner Márton sógora – 215
Székely Lőrincné – Auner Márton nénye – 215
Székely (Székel, Székely, Zekel, Zekeli, Zekely) Mózes, 1550(?)–1603 – a Báthoryak alatt felemelkedett szabad székely, Basta ellen harcolt; 1603 májusától július 17-ig Erdély fejedelme; elesett a Radu Șerban havasalföldi uralkodóval vívott brassói csatában – 12, 57, 59, 89, 90, 91, 92, 93, 101, 102, 105, 108, 118, 119, 120, 121, 305, 306, 307, 312
Székelyföld – 145, 171, 211
Székelyudvarhely – Odorheiu Secuiesc, Hargita m. – 319
Szén utca – DNY-ra kivezető utca Kv-t – 22, 80, 152, 166, 263
Szénafű – Kv É-i határában elterülő kaszáló – 210, 218
Szénási Mátyás – 1611-ben Báthory Gábort segítette hajdúival – 143
Szenczi Kertész Ábrahám, mh. 1667:– Hollandiában tanult erd. nyomdász, 1640–1660 között Váradon tevékenykedett; a város török kézre jutásával Kv-t állapodott meg, majd 1662-ben Szebenbe ment, ahol meg is halt; nyomdafelszerelése Kv-ra került – 42
Szenczi Molnár Albert, 1574–1634 – nyelvtudós és zsoldárfordító; hosszú éveken át a német-római birodalomban tartózkodott; 1626-tól Kv-t tevékenykedett, és itt is halt meg; szótárai, nyelvtana és zsoldárfordításai elhatározóan befolyásolták a magyar helyesírás és az irodalmi nyelv fejlődését – 42
Szentbenedek – Mînaștirea, falu Kolozs m. – 329, 338
Szentdemeter – Dumitrești, falu Maros m. 186

Szent Erzsébet-ispotály – Kv-t feltehetően már a XIII. sz. végén alapított kórház; a XVI. sz. végéig a Kőmál K-i oldalán állott, ekkor a Külső-Magyar utca végére telepítették – 45, 110

Szentes Zoltán– kvi pg.– 295

Szentgyörgy (Szentgeorgi) hegy – Kv. É-i határában fekvő gyümölcsös – 31, 162, 198, 200, 290, 291, 292, 337

Szentgyörgyi István deák – a szombatos szekta híve – 171

Szentistváni András – kvi pg. – 223

Szent János-kápolna – a középkorban a Szent Mihály-templom DK-i sarkától nem messze állott; 1716: után lebontották – 25, 315

Szentjóni György – kvi pg. – 284

Szentkirály ld. Erszentkirály

Szentkirályi Kata – Gálffy Mihály kvi pg. második felesége – 222

Szentlászló–Sävädísla, falu Kolozs m.– 282

Szentmárton – Mărtinești, falu Kolozs m. – 8

Szentmártoni Szabó István – kvi pg.; – 197

Szent Mihály-plébánia templom – a kvi Nagypiacon – 24, 20, 92, 308

Szentmiklós (Pusztá-)– Sînnicoară, falu Kolozs m. – 8, 90, 186, 306

Szentpéter – hajdani település Kv-tól K-re, a mai szentpéteri templom környékén – 19, 38, 285

Szentpéteri Sámuel – kvi pg. – 298

Szeöch (Zeoch) Gáspár – 1604-ben kvi királybíró – 114, 115, 116

Szeöch (Zöch, Zeöch, Zeochi) Mihály – 1603-ban kvi királybíró – 12, 95, 96, 109

Szeöcz (Szeöch) Antal – kvi pg. – 191

Szeöcz Antalné – kvi pga.–191

Szeöleösi (Szeöleosj, Szeoleösj) Gábor – kvi pg. –181, 191

Szeöreös András – Híd utcában lakó kvi pg.– 196, 211

Szeöreös János – kvi pg. – 196, 197, 198, 210

Szeöreös (Szeoreos, Szeöreos, Zeöreös, Szörös) Mátyás – kvi pg. – 104, 107, 108, 111, 116

Szepes vára – Spišska Podhradie, CsSzK – 249

Szép-forrás – Kv-t a hídelvi határrészen – 199

Szerec – Serec, CsSzK – 244

Szeredahely – Mercurea, Reussmarkt, falu Szeben m. – 249

Szigeti József – 304

Szigyártó (Syhgiarto) Bálintné – Linczigh (III.) János nagyanyjának testvére – 173

Szigyártó (Szigiaro) Kandert Márton – kvi pg. – 200

Szizgyártó (Szyhgiarto) Lőrincné – kvi pga. – 190

Sziz Rezső – 304, 335

Szilágyi Ferenc – 336

Szilágyi István – 338

Szilágyi János – Odera-Frankfurtban tanuló magyar diák! (1695) – 239

Szilágyi Sándor – 301, 303, 305, 308, 313, 314, 315, 320, 321, 336, 339

Szilágyság – a Berettyó, Kraszna és Szamos által határolt terület – 13, 24

Szilágysomlyó ld. *Somlyó*

Szilasi János, mh. 1614 – hajdúkapitány, Báthory Gábor fejedelem egyik gyilkosa – 147, 148

Szilisztria (*Szinistra, Szynistrya, Szinistryia, Sinistria, Sinistrya*) – az Al-Duna jobb partján fekvő város, Bulgária – 14, 176, 177

Szilvási Boldizsár, mh. 1639 – erd. főnemes, tanácsúr, Torda vármegye főispánja – 144, 145

Szinnyei József – 316

Szkender (*Skender, Scander*) *basa* – török hadvezér, kanizsai beglerbég, a Báthory Gábor eltávolítására 1613-ban felvonuló sereg fővezére – 131, 146, 148

Szolimán ld. *Szulejmán*

Szolnok – MK – 247, 254, 330

Szopor – eltűnt középkori település Kv környékén – 19

Szőcs (*alias Beytsch*) *Gáspár* – 1637-ben kvi királybíró – 171

Szőcs Györgyné – kvi pga. – 166

Szőlősi Péter deák – kvi pg. – 144.

Szőnyi Nagy István, 1641–1709 – ref. lelkész; hollandiai tanulmányai után a Partiumban lelkészkedett, később a bujdosó kurucokkal Erdélybe jött; Magyar iskola c. ábécéskönyve, amelyet Misztótfalusi Kis Miklós nyomtatott ki 1695-ben, a magyar néptanítás fontos emléke – 43

Szörös András – a szombatos szekta híve – 171

Szörös Mátyás, id. – kvi pg. – 144, 165, 171

Szörös Mátyás, ifj. – kvi szász unit. prédikátor – 171, 315

Szulejmán II., szultán – 1520–1566 között, áll a török birodalom élén; a legjelesebb török uralkodók egyike – 7

Szurmi bek (!) – az 1658-ban Erdélybe benyomuló török csapatokkal együtt támadó tatárok vezére – 177

Szüber (*Szwber*) *Péter* – kvi pg. – **199** •

Tabernaemontanus, Jacob Theodorus, mh. 1590 – neves német orvos és botanikus – 332

Taczinski, Joannes – lengyel úr, aki 1633-ban elkísérte Kv-ra az új német papot, Adamus Frankot – 165

Takács Minerker György ld. *Minerker Takács György*

Talyigás György – kvi lakos – 285

Tarcsaháza – a Kv-tól ÉK-re fekvő Apahida ma Tarcsa néven ismert határrésze – 8, 19

Tarnóc Márton – 304

Tasnád, Tesnád – Tășnad, falu Szatmár m. – 140, 252, 254, 287

Tatai Mihály – Odera-Frankfurtban tanuló diák – 239

Tatárország – a Dnyeszter torkolatvidékétől K-re fekvő és a Krím félszigetet is magába foglaló terület – 253

Téglacsúr – téglavető hely a középkori Kv ÉK-i határán – 291

Teich (*Teych*) *János* – kvi pg. – 109

Teleki Ferenc – kvi unit. kurátor 1716-ban – 296, 298

- Teleki, (Teleky, Theleky) István* – kvi pg. – 103, 104
- Teleki József*, széki, gr., 1777–1817 – József és Róth Johanna f., főkormányzéki tanácsos – 312
- Teleki Mihály*, széki, gr., ifj., 1671–1720 – Mihály és Veér Judit f., a Habsburgok híve, Kővár kapitánya; 1704-ben csatlakozik II. Rákóczi Ferenchez, aki őt az erd. gazdasági ügyek vezetőjévé nevezi ki; 1711-ben visszatér a császáriakhoz – 75, 242, 243, 250, 338
- Teleki Mihályné*, gr. – Toroczkai Katalin – 255
- Teleki Pál*, széki, gr., 1677–1731 – Mihály és Veér Judit f., 1699-ig külföldi akadémiákon tanul; a kuruc szabadságharc idején Rabutin Szebenbe internálja, de 1706-ban csatlakozik a felkelőkhöz – 239, 255, 330
- Teleki Pálné*, gr. – Vay Katalin – 255
- Telman Bálint* – kvi pg. – 200
- Temesvár (Teomeosuar, Tömösvár)* – Timișoara – 12, 15, 147, 184, 256
- Temetőkert* – a mai házsongárdi temető – 128
- Teolcheres Ádám* – kvi pg. – 100
- Teutsch János* – kvi pg. – 115
- Thirheim gr. regimentje* – az 1702-ben Kolozsvárra beszállásolt német ezred neve – 274, 280, 281, 338
- Thordai Borbála* – kvi pga. – 221
- Thököly Imre*, 1657–1705 – a császáriak elől menekült magyarországi „bujdosók” fővezére, a törökbarát politika képviselője; a zernesti csatában (1690) legyőzte a császáriakat, de az erd. fejedelemséget nem tudta tartósan megszerezni – 320
- Thurzó (Turzó) György*, 1567–1616 – Árva vármegye főispánja, királyi tanácsos és főpohárnok; 1609-ben nádorrá választották; haláláig a Habsburgok híve – 140, 141, 310, 313
- Tige (Tizs), Johann Karl, de, br.*, mh. 1729 – Lotharingiai Károly apródja, majd a császári hadseregben ezredes, 1707-től pedig tábornok; kegyetlenkedésével hírhedtté vált Erdélyben; 1726-tól az itt állomásozó császári hadak parancsnoka – 248, 250, 285, 300, 330
- Tigurum* ld. *Zürich*
- Timár András* – kvi pg. – 199
- Timár Benedek* – kvi pg. – 166, 210
- Timár Benedekné*, öreg – Linczigh (III.) János nagyanyjának testvére – 173
- Timotheus patikáriusné* – kvi pga. – 191
- Tisza* – 161, 247, 248, 254, 315, 329
- Tiszabecs* – MK – 329
- Tiszántúl* – a Tiszától K-re fekvő terület elnevezése – 253
- Tizenháromváros* – Kv-t a szentpéteri templom mögött terült el – 290
- Tizs* ld. *Tige*
- Tóbiás Borica*, mh. 1668 – István és Székely Judit 1. – 216
- Tóbiás deák* – kvi pg. – 192, 200
- Tóbiás deákné* – kvi pga. – 192

Tóbiás István, mh. – 1678 – kvi pg. – 216
Tóbiás Samuka, mh. 1678 – István és Székely Judit f. – 216
Tokaj – MK – 247
Toldalagi András, mh. 1703 – Ferenc és Apafi Kata f., erd. nemes – 278
Toldi István, 1554(?)–1603 – Báthory Zsigmond párthíve; Székely Mózes veresége alkalmával sebesülten fogságba esett és sebeibe belehalt – 90, 306
Toldy Ferenc – 329, 337
Tollet (?), br. – császári ezredes, 1706-ban a kvi német helyőrség parancsnoka, később tábornok – 246
Tolnai (Tolnay) Borbára, mh. 1642 – Linczigh (III.) János kvi főbíró első felesége – 174, 189, 190
Tolnai György, mh. 1704 – kvi pg. – 292
Tolnai István – kvi pg. – 245
Tolnai (Tonay, Tolnay) János, mh. 1637 – szücsmester, kvi főbíró – 170, 174, 189, 198, 199, 316
Tolvay Gábor – nádori ítélőmester, 1708-ban császári követ – 253
Tompier Henrik ld. *Dampierre Henrik*
Tomşa, Ştefan – 1611–1615 között Moldva uralkodója – 131
Tonk Sándor – 304
Tonsorius Pál ld. *Nyíró Pál*
Topa(szentkirály) – Sîncraiu Almaşului, falu Kolozs m. – 315
Torda – Turda, Kolozs m. – 7, 11, 24, 167, 176, 242, 246, 281, 282, 330, 339
Tordai (?), mh. 1704– kuruc ezereskapitány; elesett Betlen táján a kvi helyőrségnek a kurucokkal történt összecsapása alkalmával – 283
Tordai Zádor – 335
Torda-kapu – Kv D-re nyíló kapuja – 22, 23
Torda utca – Kv D-i kapujához vezető utca – 97, 154, 165, 206, 271, 275
Torda vármegye – 8
Tormapataka – Valea Hranei, falú Szilágy m. – 8
Torockó – Rimetea, hajdan mezőváros, ma község Fehér m. – 246
Torockószentgyörgy – Colteşti, falu Fehér m. – 311
Toroczko, Matthaeus ld. *Toroczka Máté*
Toroczka (Thoroczka) Istvan, mh. 1712 – Aranyosszék főkapitánya; a bonchidai vereség alkalmával a kurucok fogságába esett, csatlakozott Rákóczihoz, aki tábornokká nevezte ki, a zsi-bói csatavesztés után Moldvába menekült – 241, 242, 338
Toroczka (Thoroczka) János, mh. 1638 – Toroczka Máté unit. püspök f. – 172, 315
Toroczka (Thoroczka) Máté – kvi unit. püspök; nagy része volt 1603-ban a jezsuiták kiűzésében – 91, 153, 172, 307, 314, 315
Torony – az Óvár DK-i sarokbástyája, amely a középkorban börtönül szolgált – 271
Torricelli, Evangelista, 1603–1647 –olasz fizikus és matematikus, Galilei neves tanítványa; a légnymás felfedezője és a folyadé-

kok áramlására vonatkozó törvény felismerője; optikával is be-
hatóan foglalkozott – 334

Tóth István – 300, 304

Tóth Kálmán – 309

Tótházi Asztalos (Aztalos) István – 1632-ben kvi főbíró – 101,
112, 164

Tótházi Eöttwes (Eöttues) István – kvi pg. – 94, 101

Tótházi Mihály ld. *Szeöch Mihály*

Tököli János deák – kvi sáfárg. – 162, 165

Török István – Bethlen Gábor fejedelem csapatvezére, ő vezeti
1616-ban a lengyelek ellen Moldvába küldött csapatokat; Désnél
megveri Gombos András hadait – 149

Török István – kvi pg. – 215, 303

Török István – 149

Törökország – 331

Tövis – Teiuş, falu Fehér m. – 12

Traiectum id. *Utrecht*

Tranilvania ld. *Erdély*

Trencsényi vára – Kv-t a K-i városfal előtti térség neve – 339

Trencsény – Trencin, CsSzK – 202

Túr – Tureni, falu Kolozs m. – 176

Túzokmál (Twzokmal) – domboldal Kv ÉNy-i részén – 31, 197,
199, 202

Tűzoltó-torony – a középkorban a kvi takácsok bástyája –21

Tyúk utca – Kv-t, feltehetően a Hídelvén – 161

Újfalu ld. *Tormapataka*

Újhelyi Gábor – kvi ötvösmester; 1724-ben épült háza ma is áll
– 44

Új utca – Kv-t, valószínűleg a Hídelvén – 200

Újvár ld. *Szamosújvár*

Újvári János – kvi pg. – 236

Újvárnémeti ld. *Szamosújvárnémeti*

Újvárosi (?) – 1694-ben Hollandiában tanuló diák – 230

Ultrajectum ld. *Utrecht*

Umling család – id. és ifj. Umling Lőrinc, valamint Umling Já-
nos; igen termékeny szász eredetű kvi asztalosok és templom-
festők; a XVIII. sz. második felének ismert mesterei, akik Ka-
lotaszegen és Erdély ÉNy-i részein jelentős tevékenységet fej-
tettek ki – 45

Undótelke ld. *Tarcsaháza*

Utrecht (Ultrajectum) – hollandiai város – 74, 223, 226, 227, 230,
323

Uzdi István – kvi varga – 164

Uzdi Tamás – kvi iskolamester, majd orvos – 164, 171

Vadkert – Érsekvadkert, MK – 253, 254, 330

Vágás út – Kv-t, valószínűleg a Törökvágás – 286, 291

Vaja – MK – 255

Vajdahunyad – Hunedoara, Hunyad m. – 248
Vajda Istvánné –kvi pga. – 203
Vajó András – az erd. kurucok egyik csapattestének parancsnoka;
 1703-ban Gyálu felől vette Kv-t ostromzár alá – 242
Vak Bottyán ld. *Bottyán János*
Válaszút – Răscruți, falu Kolozs m. – 274
Várad (Nagyvárad) – Oradea, Bihar m. 7, 8, 16, 24, 139, 145, 146,
 147, 149, 161, 169, 170, 179, 184, 220, 245, 247, 250, 253, 330, 336
Váradi (Varadj) János – kvi pg. – 185
Váralljai Jakab deák – 1613-ban Bethlen Gábor nevében Kv fel-
 adását kérte – 146
Varandaeus, Johannes – francia orvos a XVI–XVII. sz. fordú-
 lóján, a gyógyszerstan professzora Montpellier-ben – 333
Varga György – kvi pg. – 144
Varga János – kvi pg. – 196
Varga Jánosné – kvi pga. – 197
Varga László – kvi pg. – 206
Várkonyi Ágnes, R. – 321, 330, 337
Varkucs (Varkuczi) György, mh. 1611 – bihari főúr, elesett a
 Brassó mellett vívott csatában – 143
Vásárhely (Vaszarhelj) ld. *Marosvásárhely*
Vaskapu – Poarta de Fier, hágó Hunyad m. – 173, 179, 242, 317
Vass György ld. *Wass György* (cegei)
Vassa ház – Vizaknai Bereczk György lakása Franekerben – 238
Vay Ádám, 1630–1719 – Péter és Zoltán Anna f., magyarországi
 nemes, II. Rákóczi Ferenc bizalmi embere, udvari főkapitánya;
 Lengyelországba emigrált, és ott is halt meg – 250
Véck – Escu, falu Kolozs m. – 8
Veer Irenaeus – 1694-ben odera-frankfurti professzor – 227, 323
Velchs (?) – 1696-ban egyetemi hallgató Odera-Frankfurtban –
 239•
Velence – 28, 331, 332
Vendrich Pál – kvi pg. – 108
Verder (Werder), tímár ld. *Meltzer, Georg*
Verebély– Vráble, CsSzK – 254
Veres Bálint – kvi pg. – 112, 114, 309
Veres János – a kvi tanács titkára – 123
Veres Tamás – kvi pg. – 93, 94, 103
Vereskövi Antal – kvi ácsmester – 166
Veress Dániel – 304
Veress Endre – 303, 305, 307
Verestorony (Vöröstorony) – Turnu Roșu, Szeben m. – 244, 330
Vergilius, Publius Maro, i.e. 70–19 – neves római költő – 78,
 334
Vernelio, Claudius – jezsuita szerzetes, a Báthory István alapí-
 totta kvi akadémia tanára – 37
Verner– kvi polgárcsalád – 196
Verner Mihály – 1667-ben a kvi szücsceh mestere – 201, 243, 244
Vesalius, Andreas, 1514–1564 – holland orvosdoktor; Páduában
 volt az anatómia hírneves professzora – 332

- Vesprémi* (?) 1694-ben Lipcsében tanuló magyar diák – 226, 323
- Veszprémi István*, 1723–1799 – orvos, a magyar orvostörténet megalapítója; bécsi, hollandiai és angliai tanulmányok után megírta latin nyelven Magyarország és Erdély orvosainak rövid életrajzát (*Succinta medicorum Hungariae et Transilvaniae biographie*. I–IV. Lipsiae 1774, Viennae 1787) – 333
- Veterani, Johann Friedrich*, gr., 1630–1695 – császári titkos tanácsos és tábornagy; 1692-től az Erdélyben lévő császári csapatok parancsnoka; elesett a lugosi csatában – 320
- Vetus castrum* ld. Óvár
- Viczei (Viczej, Viczey) Máté* – vagyonos kvi kereskedő, Bethlen Gábor fejedelem bizalmi embere – 114, 115, 116, 144
- Viczei Péter* – kvi hadnagy – 271
- Vilna* – Vilnius, SZU – 37
- Vinnius, Arnold*, mh. 1657 – neves holland jogász, a leideni egyetem tanára – 240
- Viski Márton* – 1696-ban Hollandiában tanuló ifjú – 239
- Vitéz András* – kvi pg. – 291
- Vitkai Mihály* – szárazberekai nemes – 251
- Vizaknai Bereczk (Briccius) György*, 1668–1720 – György és Zsibói Kata f.; az enyedi koll.-ban végzett tanulmányai után 1693-ban Hollandiába ment Bánffy György alumnusaként; 1695-ben avatták orvosdoktorrá a franekeri egyetemen; hazatérte után Kv-t folytatott orvosi gyakorlatot, és itt vette feleségül (másodszor házasodva) Sopronyi György leányát, Juditot, akitől több gyermeke született; már 1703-ban beválasztották a városi tanácsba, 1712-től királybíró, 1715-től pedig főbíróként intézte a város ügyeit; a kurucok oldalán részt vett a szabadságharcban mint a pénzverde felügyelője és mint tábori főorvos; a maga korában mint költőt is nagyra értékelték, hosszas betegség után hunyt el – 39, 45, 54, 56, 72, 73, 75, 76, 77, 299, 300, 320, 321, 322, 323, 324, 330, 331, 333, 334, 339
- Vizaknai Bereczk György*, ifj. – György és Sopronyi Judit f. – 241, 254
- Vizaknai Bereczk Jucika* – György és Sopronyi Judit 1. – 245
- Vizaknai Bereczk Klára* – György és Sopronyi Judit 1. – 256
- Vizaknai Bereczk Mária* – György és Sopronyi Judit 1. – 254
- Vizaknai Bereczk Sándor* – György és Sopronyi Judit f. – 254
- Vizaknai Bereczk Zsuzsa* – György és Sopronyi Judit 1. – 254
- Víz-kapu* – az Óvárból a Malomárokhoz kivezető kapu Kv-t – 22
- Vizkeleti Zsigmond* – kvi jezsuita házfőnök – 84, 271, 272, 273
- Víz utca* – Kv-t, feltehetően a Hídelvén – 17, 22, 162
- Volman Mihály* – kvi pg. – 298
- Waiss* (?) – a kvi német helyőrség parancsnokának tolmácsa és titkára; 1704-ben átszökött a kurucokhoz – 290
- Waldschmidt, Johannes Jacobus*, 1644–1689 – orvosdoktor, a marburgi egyetem professzora – 331, 334
- Wass György*, cegei, 1659–1705 – László és Teleki Anna f., előkelő dobokai nemes, Bánffy György gubernátor bizalmasa; a

kuruc szabadságharc idején Kv helyettes főkapitánya; naplója a kor jelentős forrása – 75, 82, 85, 242, 283, 284, 286, 301, 338
Wass László, cegei, 1696–1738 – György, és Nemes Mária f. – 301
Wecker, Johann Jacob, 1528–1586 – svájci orvos, főleg gyógyszerertannal foglalkozott – 332
Weirauch (Veirosch) Zakariás – segesvári királybíró (1636) – 168
Weiss (Fejer) Mihály, mh. 1612 –brassói főbíró; a Báthory Gábor elleni pártot üto Géczi Andrást támogatta, de elesett a Földvár közelében vívott csatában–51,146,302
Werner Mihályné – kvi pga., Auner Márton nénye – 216
Wesselényi István, 1673–1734 – Pál és Béldi Zsuzsanna 1., Habsburg-párti erd. főúr, Közép-Szolnok és Kolozs vármegye főispánja, 1731-től a Gubernium elnöke; naplófeljegyzései a kuruc szabadságharc számottevő forrását alkotják–75
Wittenberg – NDK – 36
Wolphard Adorján, mh. 1544 – kvi plébános, neves humanista és könyvgyűjtő, akinek könyvgyűjtését Kakas István fejlesztette tovább – 32
Wolphard–Kakas ház – Kv Nagypiacán (a mai Szabadság téren) – 26
Wujek (Vangrovitius) Jakab – lengyel származású jezsuita, neves teológus; az 1579-ben alapított kvi jezsuita koll. első rektora; Báthory Zsigmond nevelője– 37
Wurm (?) – 1703-ban a kvi német helyőrség kapitánya – 278
Zabó (alias Zakál) András – kvi pg. – 93, 116, 308
Zabó Márton – kvi pg. – 131
Zakál András ld. *Zabó András*
Zamosújvár ld. *Szamosújvár*
Zathmar ld. *Szatmár*
Zechi (Zechj, Zechy) István – kvi pg. – 93, 98, 100, 101, 104, 108, 114, 308, 309, 310
Zeidensdorfer (Zeidenstorfer, Zeidersdorffer, Zeiderstorffer, Zeydeystorfer, Zeydenstorff, Szeigdestorpher) János – 1606-ban a kvi német helyőrség hadnagya – 97, 106, 107, 116, 117, 118, 122, 123
Zekel (Zekeli, Zekely) Moyses ld. *Székely Mózes*
Zeller Mártonné– kvi pga. – 159
Zentelki István – az odera-frankfurti egyetemen tanuló ifjú – 239
Zeöleösi (Zeoleosi, Zeoleosj, Zeoleossi, Zeöleösy) Péter deák – tanácsbeli ember Kv-t – 98, 100, 120, 309
Zephyr (Zephürosz) – a görög mitológia szerint az enyhe nyugati szél – 325
Zeyffner Mátyás – kvi pg. – 200
Zilah – Zaláu, Szilágy m. – 185, 249, 254, 296
Zilahi uram (?) – 1696 – 240
Zoller Márton – kvi pg. – 198
Zólyomy (Zojomy) Dávid, mh. 1649 – id. Bethlen István veje,

nagyratörő, hatalmaskodó főúr; 1633-ban I. Rákóczi György Kő-
várba záratta, és ott is végezte életét – 160, 161, 163, 164, 168

Zubor György – kvi pg. – 143

Zupunich Gábor – kvi pg. – 118

Zürich – Tigurum, svájci város – 235, 236, 327

Zsibó – Jibou, Szilágy m. – 245

Zsidóország – a Földközi-tenger keleti partvidékén – 275

Zsigmond, luxemburgi, 1368–1437 – IV. Károly császár f., 1387-
től magyar király, 1410-től pedig német király, majd császár
– 20

Zsigmond fejedelem ld. *Báthory Zsigmond*

Zsitvatorok (Komárom alatt) – 312

Zsombor – *Zimbor*, falu Kolozs m. – 160, 250